

57

63

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
IM. GENERAŁA BRONI KAROLA SWIERCZEWSKIEGO

DO BIURKA
SLUZYBOWEGO

~~TAJNE~~

Egz. Nr 487

~~015000
+6200~~

ZESZYT TAKTYCZNY

6(60)

~~239821~~

WARSZAWA BIBLIOTEKA NAUKOWA IST WF
Archiwum Dzieła Zbiórki Specjalnych

1971

Nr ewid.

039821

57

63

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
IM. GENERAŁA BRONI KAROLA SWIERCZEWSKIEGO

80 029TKU
SLUZYBOWO

~~TAJNE~~

Egz. Nr 487

~~0/5000
+6200~~

ZESZYT TAKTYCZNY

6(60)

~~229821~~

WARSZAWA BIBLIOTEKA NAUKOWA ASG WP
Archiwum Dzieła Zbiór Specjalnych

1971

Nr ewid.

039821

AKADEMIA SZTABU GENERALNEGO
im. gen. broni K. Świerczewskiego

DO DZYT KU
SŁUŻBOWEGO

T A J N E

Exz. nr.....

487

ZESZYT TAKTYCZNY

6 / 60

Spis. pt 12657 J

BIBLIOTEKA NAUKOWA ISG WP

Archiwum Działu Sztabu Generalnego

Nr ewid. 139821

WARSZAWA

Lipiec

1971 r.

355.133.2:355.324.1-6.2 Działania bojowe w nocy w warunkach ASG
355.134.7 ograniczonej widoczności pol.

Luczyński M., Grzelecki J., Bobryk Wł., Izydorek W., Majewski H.:
Natarcie pułku zmechanizowanego w nocy, Zeszyt Taktyczny 1971
nr 6, s. 3-36, schem. 3.

Ćwiczenie poprzedzono omówieniem ogólnych zasad natarcia pułku zmechanizowanego w nocy oraz przedstawieniem materiałów niezbędnych do powzięcia decyzji przez dowódcę pułku i organizacji natarcia. Przyjęto w nim, że prz przechodzi do natarcia nocnego będącego kontynuacją działań prowadzonych w dzień. W opracowaniu niniejszym zamieszczono jedno z możliwych rozwiązań dotyczących treści meldunku - decyzji dowódcy pułku, organizacji współdziałania i dowodzenia wojskami oraz wytycznych szefa sztabu pułku do sporządzenia planu oświetlenia natarcia pułku w nocy. Zamieszczono też treść meldunku szefa artylerii pułku oraz ocenę sytuacji inżynieryjnej, technicznej i tyłowej pułku.

M.L.

355.133 Rodzaje, formy i sposoby działań bojowych /taktycznych/, organizacja, przygotowanie i prowadzenie ASG
pol.

Bobryk Wł., Grzelecki J., Izydorek W., Kiełb J., Laszczyk M., Zapata L.: Działanie oddziału zbiorczego zorganizowanego z pułku czołgów i innych oddziałów dywizji silnie obezwładnionych bronią masowego rażenia, Zeszyt Taktyczny 1971 nr 6, s. 37-77, schem.1.

W części teoretycznej ćwiczenia omawia się warunki i zasady organizacji oddziałów zbiorczych oraz ich skład i możliwości bojowe. W założeniu do ćwiczenia przyjęto silne obezwładnienie przez npla sił głównych nacierających dywizji zmechanizowanych i kontynuowanie dalszego natarcia siłami pułku czołgów i podporządkowanymi mu rozbitymi pododdziałami dywizji. Do założenia głównego dołączono sytuacje taktyczne rodzajów wojsk i służb dywizji oraz położenie wojsk własnych i przeciwnika.

L.Z.

SPIS TREŚCI

Str.

Część pierwsza: Natarcie pułku zmechanizowanego w nocy. /Rozwiązanie zadania zamieszczonego w Zeszytcie Taktycznym nr 3/57, 1971 r./.

1. Meldunek decyzji dowódcy 16 pz	5
2. Wytyczne szefa sztabu 16 pz do opracowania planu oświetlenia natarcia pułku	13
3. Meldunek szefa artylerii 16 pz przygotowany dla dowódcy pułku	15
4. Ocena sytuacji inżynieryjnej 16 pz	22
5. Ocena sytuacji technicznej 16 pz	29
6. Ocena sytuacji tyłowej 16 pz	33

Część druga: Działanie oddziału zbiorczego zorganizowanego z pułku czołgów i innych oddziałów dywizji silnie obezwładnionych bronią masowego rażenia.

1. Niektóre zagadnienia organizacji i wykorzystania oddziału zbiorczego w natarciu dywizji	40
2. Założenie ogólne do tematu: "Działanie oddziału zbiorczego zorganizowanego z pułku czołgów i innych oddziałów dywizji silnie obezwładnionych bronią masowego rażenia"	51
3. Sytuacja artyleryjska 8 pcz	58
4. Sytuacja inżynieryjna 8 pcz	61
5. Sytuacja chemiczna 8 pcz	64
6. Sytuacja techniczna 8 pcz	67
7. Sytuacja tyłowa 8 pcz	71

Załączniki:

Do części pierwszej:

Szkic nr 1 - Decyzja dowódcy 16 pz

Szkic nr 2 - Plan oświetlenia natarcia 16 pz

Szkic nr 3 - Plan zabezpieczenia medycznego natarcia 16 pz

Do części drugiej:

Tabela nr 1 - Skład i uzupełnienie wojsk npla w dniu 10.6

Szkic nr 1 - Położenie wojsk własnych i wiadomości o nplu
o 11.00 10.6.

Część pierwsza

NATARCIE PUŁKU ZMECHANIZOWANEGO W NOCY

/Rozwiązanie zadania zamieszczonego w Zeszycie Taktycznym nr 3/57, 1971 r./

W części pierwszej niniejszego Zeszytu zamieszczono treść meldunku - decyzji przedstawionego dowódcy 22 DZ przez dowódcę pułku oraz niektóre zagadnienia dotyczące organizacji, planowania i zabezpieczenia natarcia pułku.

Czas operacyjny - 18.30 30.8. Dowódca 16 pz po dokonaniu analizy zadania i oceny położenia sprecyzował decyzję i melduje ją dowódcy 22 DZ znajdującemu się na SD pułku.

1. MELDUNEK DECYZJI DOWÓDCY 16 pz

A. Zamiar dowódcy 16 pz

Oceniam, że 4 DZ /NZ/ w składzie: 10, 11 BZ i 12 BPanc prowadzi działania obronne na rubieży: CIECHŁOWICE /0701/, BRUNÓW /9674/, JAROSZÓWKA /8768/, KRÓPUSZYCE /7973/ mając trzy brygady zaangażowane w walce. Należy liczyć się z możliwością odtworzenia odwodu dywizji w sile ok. bcz z 10 BZ, który między innymi może być wykorzystany w pasie natarcia pułku do kontrataku na kierunku OSETNICA /8162/, PGR OWCZAREK /7471/ lub obsadzenia rubieży rz. SKORA.

11 BZ ugrupowana w jednym rzucie dąży do załamania natarcia stawiając opór na kolejnych dogodnych rubieżach. Siłami prawdopodobnie 111 bpzmot walczy w okrażeniu w lasach ptn. KARCZOWISKA /8080/. Liczę się z możliwością

odtworzenia w nocy odwodu brygady w składzie ok. 1-2 kcz z sił wyprowadzonych z okrążenia i do kcz z 114 bcz. Odwód ten może być ześrodkowany w rejonie pld. CHOJNÓW z zadaniem wykonania kontrataków w kierunku: PAWLIKOWICE /7868/, LUBIATÓW /7572/ lub GOLISZÓW /8369/, ZAMIENICE /8866/, bądź obsadzenia pośredniej rubieży obrony na odcinku: LUBIATÓW /7572/, GIERAŁTOWIEC /7269/.

Najdogodniejsze rubieże obrony nieprzyjaciela w pasie natarcia 16 pz:

- MIŁKOWICE /8074/, wzg. 163,0 /7872/, LUBIATÓW, BREN-
NIK /7168/;
- rz. SKORA;
- BISKUPIN, PGR-OLSZANICA /7653/, G. GRODZIEC /7253/.

W tej sytuacji zamierzam:

Wykorzystując skutki uderzenia broni jądrowej, artylerii oraz środków chemicznych uderzeniem batalionów pierwszego rzutu rozbić pododdziały 112 bz npla i do zmroku opanować rubież: wzg. 163,0 /7872/, PGR /7672/, PGR SITWICA /7171/, wzg. 197,4 /7072/. Następnie wykonując główne uderzenie w kierunku: CZERWONY KOŚCIÓŁ /7374/, PODOLANY /7567/, IWINY /7750/, rozwinąć powodzenie w głąb, zniszczyć pododdziały 11 BZ nieprzyjaciela i uprzedzając go w obsadzeniu rubieży dominujących wzgórz wsch. IWINY zapewnić w godzinach rannych 31.8 wejście do działających OW 22 DZ.

Ugrupowanie pułku - w jeden rzut z oddziałem wydzielonym.

W tym celu:

- a/ 1/16 pz z 2 kcz/16 bcz rozbija pododdziały nieprzyjaciela w punktach oporu przed frontem natarcia batalionu i do zmroku opanowuje rubież: wzg. 163,0 /7872/, PGR /7672/.

- po czym wykonując uderzenie w kierunku: GNIEWOMOROWICE /7774/, DZWONÓW DOLNY /7766/ niszczy pododdziały 112 DZ i w zadaniu bliższym opanowuje rejon: BUDZIWOJÓW /7866/, Rmp BUDZIWOJÓW /7865/, /wył/ DZWONÓW GÓRNY /7665/; kierunek dalszego natarcia - DZWONÓW DOLNY, RADZIECHÓW /7856/, PGR LUBKÓW /7950/.
- b/ 2/16 pz z 16 bcz /bez 2 i 3 kcz/ siłami głównymi rozбивa nieprzyjaciela w punktach oporu: w rejonie: węzeł dróg /7273/, bezim, wzg. /7171/, WILCZYCE /7073/, a częścią sił odplera kontratak nieprzyjaciela. Następnie w działaniach nocnych rozбивa pododdziały nieprzyjaciela na kierunku: WILCZYCE, PYSKOWICE /7266/ i w zadaniu bliższym, współdziałając z lewym sąsiedem, opanowuje rejon: wzg. 199,6 /7464/, ŁUKASZÓW /7564/, wzg. 210,5 /7254/. Kierunek dalszego natarcia: ŁUKASZÓW, G. GRODZIEC /7253/.
- c/ 3/16 pz /bez 8 kp/ z 3 kcz, 16 bnb i 2 plsap 2 k 22 bsap jako OW 16 pz wchodzi do walki na kierunku: CZESZKÓW /7468/, OLSZANICA, wzg. 236,5 /7648/, uprzedza nieprzyjaciela w zamknięciu przejścia między kompleksami lasów wsch. IWINY i opanowuje rejon: MIELCZANY /7749/, wzg. 236,5, RACIBOROWICE DOLNE /7549/, utrzymując go do podejścia sił głównych pułku. Gotowość do działań - 20.00 30.8.
- d/ 8 kp 3/16 pz jako odwód pułku ześrodkowuje się w rejonie wsch. JASZKÓW /7577/. W toku natarcia przesuwają się w kierunku: JASZKÓW, PGR OWCZARKI /7471/, OLSZANICA.
- e/ Artyleria:
- obezwładniła siły żywe i środki ogniowe nieprzyjaciela

w punktach oporu: GNIEWOMIROWICE /7779/, GOŚLINÓW /7674/ i pld. WILCZYCE /7073/ w celu opanowania przez 1 i 2 bp do zmroku rubieży: wzg. 163,0 /7872/, PGR LUBIATÓW /7672/, PGR SITNICA /7171/, wzg. 197,4 /7072/;

- zabezpiecza ogniem jednej baterii odparcie kontrataku nieprzyjaciela przez część sił 2 bp;
- ogniem czterech baterii zabezpiecza przełamanie z marszu rubieży: wzg. 163,0 /7872/, LUBIATÓW /7672/, BRENNIK /7269/;
- zabezpiecza działanie 3 bp - OW pułku - przydzielając dowódcy batalionu /z chwilą wejścia do walk/ 16 bah;
- ogniem jednej baterii i działaniem OPpanc pułku odplera kontratak odwodu 11 BZ z kierunku: PAWLIKOWICE /7868/, LUBIATÓW /7572/;
- ogniem dwóch baterii i działaniem OPpanc pułku wzbrania kontrataku odwodu 4 DZ z kierunku: OSETNICA /8160/; PGR OWCZARKI /7470/.

f/ Wojska inżynieryjne:

- prowadzą rozpoznanie inżynieryjne nieprzyjaciela i terenu na kierunkach: GNIEWOMIROWICE /7774/, MODLIKOWICE /7759/ i PGR SZYMKOWO /7276/, ZAGRODNO /7559/;
- utrzymują drogi dla OW 16 pz i sił głównych pułku oraz odcinek drogi dla 22 pcz, oznaczając na nich znakami świetlnymi wykryte przeszkody i zapory;
- siłami plutonu saperów są w gotowości do udziału w odparciu kontrataku poprzez minowanie rubieży odpierania kontrataków;
- zaopatrują pododdziały plechoty w sprzęt i środki inżynieryjne.

- g/ Lotnictwo: podczas odpiernania kontrataku nieprzyjaciela klucz LMSz wykorzystać do oświetlenia terenu na odcinku: ptd. BUDZIWOJÓW /7866/, ptn. BROCHOCIN /7664/.
- h/ Grupa partyzantów "BOLESŁAWIEC" prowadzi rozpoznanie na kierunku: OLSZANICA, IWINY oraz utrudnia nieprzyjacielowi zamknięcie przejścia między kompleksami lasu w rejonie: PGR MUSZCZYNA /7754/, IWINY /7651/, las ptd. PGR OLSZANICA /7553/. Na kierunku działania OW pułku stawia dozory świetlne przy pomocy środków podręcznych.

B. Współdziałanie

- a/ Podczas wykonywania zadania mającego na celu zniszczenie pododdziałów 112 bz nieprzyjaciela w obszarze: wzg. 163,0, STRUPICE, PGR SITNICA /7172/

Zamiar: wykorzystując powodzenie pierwszorzutowych batalionów plechoty w działaniach dziennych rozwinąć natarcie w kierunku: LUBIATÓW, OLSZANICA nie dopuszczając nieprzyjaciela do organizacji obrony na kolejnych rubieżach.

W tym celu:

- artyleria wsparcia o 19.00 wzbrania obsadzenia przez pododdziały nieprzyjaciela rubieży: wzg. 163,0 /7772/, PGR OWCZARKI, GIERŁATOWIEC oraz ruchu po drogach: CHOJNÓW, GNIEWOMIROWICE /7774/ i skrzyżowanie dróg /7865/, PGR OWCZARKI /7471/; obezwładnia wykryte moździerze i artylerię nieprzyjaciela; oświetla teren przed frontem 1 i 2 bp na odcinkach:
  - zagajnik /7770/, KWIATÓW /7670/;
  - /wył/ PAWLIKOWICE /7868/, STRUPICE /7567/;
  - PGR KAWCZYCE /7370/, BRENNIK;
  - wzg. 200,1 /7367/, PYSKOWICE /7266/.

Większością sił artyleria zapewnia wykonanie zadań na kierunku natarcia 2 bp. Od 20.00 jest w gotowości do postawienia dozoru świetlnego na kierunku wejścia do walki OW pułku.

- 1 bp wykorzystując skutki uderzenia jądrowego na artylerię nieprzyjaciela w rejonie PAŹNÓW /7870/ i oddziaływanie artylerii uderza w kierunku: GNIEWOMIROWICE, DZWONÓW DOLNY. Współdziałając z 2 bp rozbija pododdziały 112 bz, opanowuje rubież: BUDZIWOJÓW /7866/, Rmp BUDZIWOJÓW /7865/, /wyt/ DZWONÓW GÓRNY /7666/ i jest w gotowości do odparcia kontrataku odwodu 11 BZ i 4 DZ /NZ/;
- 2 bp uderza w kierunku: PGR SITNICA /7171/, ŁUKASZÓW /7564/ i współdziałając z sąsiadami rozbija lewe skrzydło 112 bz, następnie przechodzi do pościgu i z marszu opanowuje rubież: ŁUKASZÓW /7465/, PGR ŁUKASZÓW /7564/, wzg. 210,5 /7264/.
- 3 bp /bez 8 kp/ jako OW pułku od 20.00 /po odtworzeniu gotowości bojowej/ przesuwa się po drodze: TARNIŃNÓW, rozwidlenie dróg /7273/, PGR OWCZARKI /7470/, ŁUKASZÓW /7465/ i wykorzystując powodzenie batalionów pierwszego rzutu przenika na kierunku: STRUPICE /7567/, OLSZANICA, IWINY, a następnie opanowuje rubież: MIELCZANY, wzg. 236,5 /7648/, RACIBOROWICE DOLNE. Środki wzmocnienia włączają się w ugrupowanie marszowe batalionu: bhb pułku w rejonie skrzyżowania dróg /7274/, 3 kcz - w rejonie 1 km wsch. PGR OWCZARKI.
- 8 kp - odwód 16 pz przesuwa się po drodze: JASZKÓW, GOŚLINÓW /7674/, GIERŁATOWIEC /7269/ ŁUKASZÓW;
- OZR 16 pz utrzymuje drogę przemarszu 3 bp do rubieży wejścia OW do działań;

- Oinż jest w gotowości do minowania na kierunku: PAWLKOWICE, LUBIATÓW;
- tyły pułku: KSD wraz z kompanią zaopatrzenia przegrupowują się w ślad za nacierającym 2 bp w odległości 4-5 km za nim. Jako zapas doraźny wydziela się dla 1 i 2 bp dwa, a dla 3 bp cztery samochody z amunicją strzelecką i mundziernową w celu zaspokojenia potrzeb walki prowadzonej w nocy.

Kompania medyczna ewakuuje porażonych i chorych z pododdziałów do PPM, a po udzieleniu im pomocy pozostawia porażonych do dalszej ewakuacji i przegrupowuje się za nacierającym 1 bp w gotowości do rozwinięcia się w rejonie PRZYBKÓW /7281/ oraz wydziela dla OW pułku salę opatrunkową wraz z obsługą.

Największej ilości porażonych należy spodziewać się podczas odpierania kontrataku.

b/ Podczas odpierania kontrataku odwodu 11 BZ z kierunku PAWLKOWICE, LUBIATÓW

Zamiar: siłami głównymi rozwijać natarcie w kierunku LUBIATÓW, OLSZANICA, częścią zaś sił odeprzeć kontratak z miejsca.

W tym celu:

- 1 bp siłami głównymi rozwija natarcie w kierunku wzg. 163,0 /7872/, PAWLKOWICE, a częścią sił odpiera kontratak z rubieży: pld. skraj lasu /7770/, most /7668/;
- 2 i 3 bp wykonują poprzednio otrzymane zadania;
- artyleria wzbrania rozwinięcia odwodu nieprzyjaciela, wspiera walkę pododdziałów odpierających kontratak, częścią sił oświetla teren, szczególnie na kierunku wejścia do działan 3 bp;

- OPpanc niszczy środki pancerne nieprzyjaciela z rubieży ogniowej: droga polna /7770b/, pld. skraj lasu /7669/;
- Olinż minuje w rejonie ptn. wsch. most /7668/;
- tyły pułku po wprowadzeniu do walki sił głównych należy rozwinąć do pracy:
  - KSD wraz z PPG w rejonie GNIEWOMIERZ /7084/,
  - PPM - CZERWONY KOŚCIÓŁ /7374/.

c/ Podczas odpierania kontrataku odwodu 4 DZ z kierunku OSETNICA /8160/, PGR OW CZARKI /7470/

Zamiar: prawoskrzydłowym batalionem przechodząc do obrony załamać kontratak nieprzyjaciela, a siłami głównymi kontynuować natarcie w kierunku: CZESZKÓW /7468/, OLSZANICA, IWINY.

W tym celu:

- 1 bp z OPpanc pułku odpiera kontratak nieprzyjaciela z rubieży: GOŁOCIN /7867/, KOLONIA DZWONÓW /7766/, BROCHOCIN /7664/ osłaniające działanie sił głównych pułku, a następnie przechodzi do drugiego rzutu pułku;
- 3 bp uderzeniem w kierunku: ŁUKASZÓW, PGR MUSZCZYNA /7754/, LUBKÓW /7849/ niszczy pododdziały nieprzyjaciela wykonując zadanie uprzednio postawione 1 bp;
- 2 bp współdziałając z lewym sąsiadem rozбивa pododdziały nieprzyjaciela na kierunku: PYSKOWICE, G. GRODZIEC;
- artyleria wzbrania podejścia odwodu nieprzyjaciela po drodze: OSŁA /8650/, węzeł dróg /7865/; wspiera walkę pododdziałów 1 bp odplerających kontratak i oświetla teren na odcinku: BUDZIWOJÓW /7866/, zagajnik /7765/;
- lotnictwo oświetla teren na odcinku pld. BUDZIWOJÓW /7866/, ptn. BROCHOCIN /7664/;

- Olnż minuje przed rubieżą odparcie kontrataku 300 m zach. zagajnika /7767/;
- KSD wraz z PPG należy zatrzymać w rejonie PAWŁOWICE MAŁE /7376/, a PPM - w rejonie CZESZKÓW /7468/, skąd powinno się prowadzić zaopatrzenie i obsługę pododdziałów pułku, a następnie być w gotowości do zabezpieczenia tyłowego wojsk przechodzących do pościgu.

C. Dowodzenie

- SD pułku w dotychczasowym rejonie czynne jest do 22.00 30.8, os przesunięcia: CZERWONY KOŚCIOŁ /7374/, CZESZKÓW /7468/, PGR MODLIKOWICE /7660/, IWINY;
- łączność z pododdziałami pułku - radiowa;
- łączność z sąsiadami - na kierunku, z tym, że nawiązanie łączności z 22 pcz przewiduję po wykonaniu zadania bliższego przez pułk;
- wskazywanie kierunków natarcia dla pododdziałów pułku i stawianie dozorów świetlnych realizuje artyleria pociskami świetlnymi oraz lotnictwo za pomocą bomb sygnalizacyjnych;
- opanowanie ważnych obiektów i rubieży pododdziały sygnalizują środkami świetlnymi;
- ze sztabu pułku wydziela się grupę oficerów do pomocy pododdziałom pułku /2 i 3 bp/ w uaktualnianiu i utrzymywaniu kierunków natarcia oraz sprawnym zabezpieczeniu ruchu wojsk podczas wykonywania zadań.

2. WYTYCZNE SZEFA SZTABU 16 pz DO OPRACOWANIA PLANU OŚWIETLANIA NATARCIA PUŁKU

a/ Cel oświetlenia:

- ułatwić pododdziałom orientowanie się w terenie, a szczególnie podczas ataku rubieży: STUDNICA /7971/, KWIA-

TÓW /7670/, BRENNIK /7169/ i MODLIKOWICE /7759/,
ZAGRODNO /7560/;

- zapewnić pododdziałom pułku lepsze warunki zwalczania odwodów nieprzyjaciela na rubieżach: PĄTNÓW /7870/, autostrada /7768/ i BUDZIWOJÓW, BROCHOCIN;
- umożliwić sprawne wykonanie przez rodzaje wojsk i służb zadań zabezpieczenia natarcia;
- utrudnić nieprzyjacielowi zorganizowanie obrony na kolejnych rubieżach i wykonywanie kontrataków oraz wykorzystywanie środków noktowizyjnych.

b/ Zadania związane z oświetlaniem:

- oświetlanie obiektów ataku i celów dla artylerii podczas podchodzenia pododdziałów do punktów oporu, przede wszystkim zaś w rejonie: wzg. 161,6 /7670/, GIERŁATOWIEC;
- postawienie dozorów świetlnych na kierunkach natarcia 1 i 2 bp;
- oznaczenie rubieży opanowanych przez wojska:
  - nr 1 - wsch. skraj STUDNICA /7971/, LUBARTÓW /7572/, wzg. 200,1 /7071/;
  - nr 2 - PAWLIKOWICE, kol. KWIATÓW /7369/, BRENNIK /7969/;
  - nr 3 - Rmp BUDZIWOJÓW, ŁUKASZÓW;
- zwalczanie środków oświetlających, radiolokacyjnych i noktowizyjnych nieprzyjaciela;
- oślepianie punktów obserwacyjnych i punktów oporu nieprzyjaciela;
- zabezpieczenie wejścia do działów OW pułku na rubieży: wzg. 195,3 /7663/, droga /7463/;
- oświetlanie odwodów nieprzyjaciela rozwijających się

do kontrataku i w toku jego odpierania na rubieżach:
PAŃNÓW, autostrada /7768/ i BUDZIWOJÓW, BROCHOCIN;

- oznaczenie dróg:
  - TARNINÓW, rozwidlenie dróg /7273/, PGR OWCZAR-
KI, ŁUKASZÓW /7464/;
  - PRZYBKÓW /7280/, rozwidlenie dróg /7273/, ŁUKA-
SZÓW /7564/, OLSZANICA;
- oznaczenie przejść w zaporach inżynieryjnych.

c/ Siły i środki wydzielone do oświetlania:

- artyleria - 1 pl 16 bhb, 4 bhb 2/22 pa;
- lotnictwo - klucz LMSz;
- moździerze - plutony 120 mm z batalionów piechoty;
- posterunki oświetlające - po jednym na plp i po jednym
przez dowódcy kp;
- wojska inżynieryjne: dr. drog. z plid i 3 dr 2 pl 22 bsap.

Załączniki:

Decyzja dowódcy 16 pz.

3. MELDUNEK SZEFA ARTYLERII 16 pz PRZYGOTOWANY
DLA DOWÓDCY PUŁKU^{x/}

1. Z zadań, które otrzymałem ze sztabu artylerii 22 DZ, wy-
nika, że:

- a/ artyleria 16 pz ma zabezpieczyć do świtu 31.8 działa-
nia nocne pododdziałów pułku zgodnie z decyzją do-
wódcy pułku;

-----
x/ Szef artylerii przedstawia go w całości lub odpowiada na
pytania postawione przez dowódcę pułku.

b/ z chwilą wejścia do walki 22 pcz należy przekazać do jego dyspozycji 2/22 pa. Przewidywana rubież wejścia do walki 22 pcz: RADZIEJÓW /7857/; KOLONIA GRODZIEC /7256/;

c/ 22 drt jest w gotowości do zwalczania środków napadu jądrowego oraz odvodu 4 DZ nieprzyjaciela rakietami jądrowymi o mocy 20 i 10 kt. Na kierunku natarcia 16 pz przewiduje się do końca dnia 30.8 wykonanie jednego uderzenia jądrowego o mocy 3 kt;

d/ DGA-22 wesprze walkę nocną 16 pz ogniem 3/22 pa, wykonując zadania na żądanie dowódcy pułku. W ramach wsparcia 16 pz, 3/22 pa może zużyć 0,3 jo.

2. Widzę następujące zasadnicze zadania, które stoją przed artylerią pułku do świtu 31.8:

- obezwładnić ogniem trzech baterii siły żywe i środki ogniowe nieprzyjaciela w punktach oporu: GNIEWOMIROWICE /7775/, GOŚLINÓW /7674/ i pld. WILCZYCE /7073/ w celu umożliwienia opanowania przez 1 i 2 bp do zmroku rubieży: wzg. 163,0 /7872/, PGR LUBIATÓW /7672/, PGR SITNICA /7171/, wzg. 197,4 /7072/;
- zabezpieczyć ogniem jednej baterii odparcie kontrataku nieprzyjaciela przez część sił 2 bp;
- zabezpieczyć ogniem czterech baterii przełamanie z marszu rubieży: wzg. 163,0 /7872/, LUBIATÓW /7672/, BRENNIK /7269/;
- oświetlić teren na odcinkach: zagajnik /7770/ - KWIA-TÓW /7670/ i PGR KAWCZYCE /7370/ - BRENNIK /7169/;
- zabezpieczyć działania 3 bp - OW pułku - przydzielając dowódcy batalionu /z chwilą wejścia do walki/ 16 ba;

- zabezpieczyć ogniem jednej baterii i działaniem OPpanc pułku z rubieży: rozwidlenie dróg /7770/, wzg. 161,8 /7669/ odparcie kontrataku odwodu 11 BZ z kierunku: PAWLIKOWICE /7868/, LUBIATÓW /7572/;
- oświetlić teren na odcinkach: PAŃNÓW /7870/ - wiadukt /7768/ i CZESZKÓW /7468/ - pld. wsch. PODOLANY /7268a/;
- zabezpieczyć ogniem dwóch baterii i działaniem OPpanc pułku z rubieży: rozwidlenie dróg /7867/, KOLONIA DZWONÓW /7666/, odparcie kontrataku odwodu 4 DZ z kierunku: OSETNICA /8160/, PGR OW CZARKI /7470/;
- oświetlić teren na odcinku: BUDZIWOJÓW /7866/, zagajnik /7765/.

3. Artyleria pułku w następującym składzie:

- 2/22 pa /16 hb 122 mm/: dwie baterie na SO gotowe do prowadzenia ognia, jedna bateria w trakcie zmiany SO /gotowość ogniową osiągnie za ok. 40 min./; z dowódcą dywizjonu i dowódcami baterii jest utrzymywana łączność radiowa;
- 16 ba /6 hb 122 mm/ przydzielona 2 bp, prowadzi działalność ogniową; z dowódcą baterii posiadają łączność radiową;
- 16 bappanc /4 PPK i 2 arm, 85 mm/ rozwinięta na rubieży: wykop /7276/, skrzyżowanie toru z szosą /7275/ w celu odparcia kontrataku nieprzyjaciela.

Uwzględniając przydział amunicji artyleria pułku może:

a/ obezwładnić siły żywe i środki ogniowe w punktach oporu:

- haubice 122 mm - 11, 5 ha /22 hb x 80 poc.

: 150 poc./ha = 11,5 ha/

- moździerze 120 mm - 5 ha /8 moźdz. x 88 poc.
: 140 poc./ha = 5 ha/.
  - moździerze 82 mm - 7 ha /16 moźdz. x 140 poc.
: 300 poc./ha = 7 ha/.
- Razem - 24 ha;

b/ obezwładnić odkryte siły żywe i środki ogniowe:

- haubice 122 mm - 88 ha
/22 hb x 80 poc. : 20 poc./ha = 88 ha/.
- moździerze 120 mm - 70 ha
/8 moźdz. x 88 poc. : 10 poc./ha = 70 ha/.
- moździerze 82 mm - 56 ha
/16 moźdz. x 140 poc. : 40 poc./ha = 56 ha/.

Razem - 204 ha;

c/ wykonać ogień zaporowy:

- haubice 122 mm : 22 hb x 50 poc. = 1100 m;

d/ obezwładnić moździerze npla:

- haubice 122 mm : 22 hb x 80 poc. : 330 poc./ha =
= pięć plutonów.

Potrzeby:

- obezwładnić trzy punkty oporu npla po 4 ha na rubieży:
GNIEWOMIROWICE, WILCZYCE - razem 12 ha;
- obezwładnić cztery punkty oporu po 4 ha na rubieży:
wzg. 163,0, BRENNIK - razem 16 ha;
- obezwładnić co najmniej dwa plutony moździerzy;
- obezwładnić odkryte siły żywe i środki ogniowe nieprzyjaciela podczas wykonywania przez niego kontrataków
/300 x 500 m x 5 plut. = 75 ha/;
- obezwładnić odkryte siły żywe i środki ogniowe nieprzyjaciela na rubieży: RADZIEJÓW /7856/, OLSZANICA /7555/,
MNISZA GÓRA /7156/ o powierzchni 60 ha /300 m x
x 500 m x 4 plut. = 60 ha/.

- wykonać 2-3 odcinki OZ po 1000 m podczas odpierania kontrataków nieprzyjaciela oraz 2-4 odcinki OZ na rubieży: RADZIEJÓW - MNISZA GÓRA.

W związku z tym, że potrzeby prowadzenia ognia przerażają możliwości ogniowe artylerii, należy dążyć do prowadzenia ognia obserwowanego do punktów oporu nieprzyjaciela wykorzystując podczas działań nocnych amunicję oświetlającą. Poza tym uwzględniając nocne działania oraz niski stan moralny nieprzyjaciela powinno się obezwładniać jego punkty oporu z połową gęstości.

Możliwości oświetlania terenu i wykonania dozorów /osi/ świetlnych:

a/ Oświetlanie punktów oporu na rubieżach:

- zagajnik /7770/, KWIATÓW - 2 km,
- PGR KAWCZYCE, BRENNIK - 3 km.

W sumie dla oświetlenia 5 km odcinka terenu potrzeba 75 pocisków /3 poc. x 5 km x 5 min, = 75 poc./.

b/ Oświetlanie terenu podczas wchodzenia do działań OW pułku na rubieży: CZESZKÓW, płd. wsch. PODOLANY

- 2 km /3 poc. x 2 km x 5 min, = 30 poc./.

c/ Oświetlanie terenu podczas odpierania kontrataku odwodu 11 BZ - 2 km /3 poc. x 2 km x 10 min. = 60 poc./.

d/ Oświetlanie terenu podczas odpierania kontrataku odwodu 4 DZ - 3 km /3 poc. x 3 km x 15 min. = 135 poc./.

e/ Tworzenie dozorów świetlnych: 2 wystrzały co 10 minut; czas trwania oświetlenia - 390 min, Zużycie pocisków: 390 min. x 2 poc. : 10 min. = 78 poc.

f/ Zabezpieczenie wstrzeliwania. Liczę się z potrzebą wstrzeliwania przez każdą baterię artylerii po jednym celu. Zuży-

cie pocisków na wstrzeliwanie się baterii: 7 celów x x 10 poc. = 70 pocisków.

g/ Oświetlenie terenu w celu rozpoznania plutonów moździerzny nieprzyjaciela - 50 - 80 poc.

Ogółem dla oświetlenia terenu i wykonania dozorów świetlnych potrzeba 498 - 528 pocisków. Pułk otrzyma 352 pociski oświetlające do 122 mm hb i 64 pociski do moździerzy 120 mm, razem - 416 pocisków oświetlających. Do zabezpieczenia wykonania zadań pułku brakuje około 80 poc. Można je uzyskać skracając czas oświetlenia terenu podczas odplerania kontrataków odwodów nieprzyjaciela: 11 BZ do 5 minut i 4 DZ - do 10 minut.

4. Biorąc pod uwagę skład bojowy artylerii pułku oraz warunki i potrzeby zabezpieczenia działań nocnych pododdziałów pułku, uważam za najbardziej celowy następujący podział artylerii:

- 16 ba do chwili wejścia do działań OW pułku pozostawić w dyspozycji dowódcy 2 bp; z chwilą wejścia do działań 3 bp jako OW pułku przydzielić 16 ba dowódcy 3 bp;
- 2/22 pa pozostawić w dyspozycji dowódcy pułku, wydzielając po jednej baterii, jako artylerię wsparcia, do 1 i 2 bp;
- 16 bappanc wydzielić do OPpanc pułku.

5. Do zmroku przesunąć:

- 2/22 pa - w rejon GOŚLINÓW /7674/, wzg. 176,6 /7573/, LEŚNIKI /7475/;
- 16 ba - w rejon 500 m ptn. WILCZYCE /7073/.

W nocy:

- SO 2/22 pa zmienić jeden raz - po odparciu kontrataku nieprzyjaciela - w rejon: BROCHOCIN /7667/, wzg. 208,1 /7462/, ŁUKASZÓW /7364/;
- 16 ba przesuwac w ugrupowaniu OW w gotowości do zajęcia SO i wsparcia ogniem walki OW;
- OPpanc pułku - po odparciu kontrataku nieprzyjaciela na kierunku: LEŚNIKI /7475/, PGR SZYMKOWO /7276/ - przegrupować na prawe skrzydło działania pułku i przesuwać wzdłuż osi: LUBIATÓW /7572/, WOJCIECHÓW /7863/, MODLIKOWICE w gotowości do rozwinięcia się na rubieżach:
  - rozwidlenie dróg /7770/, wzg. 161,8 /7669/,
  - rozwidlenie dróg /7867/, kol. DZWONÓW /7666/.

6. Pododdziały artylerii pułku posiadają około 0,4 jo przy sprężeniu, co umożliwi im wykonanie wsparcia ogniowego do zmroku. Jedyne 3 bp posiada ok. 0,2 jo. Proponuję uzupełnić zapasy amunicji 3 bp w rejonie ześrodkowania przed jego wejściem do działań. Widzę konieczność uzupełnienia zapasów amunicji 16 ba do pełnych zapasów ruchomych przed przydzieleniem tej baterii 3 bp.

Do zabezpieczenia wykonania zadania pułku artyleria dysponuje amunicją:

- haubica 122 mm - 1,2 jo /w tym 0,2 jo amunicji oświetlającej/,
- armaty 85 mm - 0,9 jo,
- moździerz 120 mm - 1,25 jo /w tym 0,1 jo amunicji oświetlającej/,
- moździerz 82 mm - 1,2 jo,
- PPK - 1,0 jo,
- SPG-9 - 0,9 jo.

7. Prosić szefa artylerii 22 DZ o obezwładnienie artylerii nieprzyjaciela w rejonie: STUDNICA /7971/, PAŃNÓW /7870/, wzg. 161,6 /7670a/. Jeśli szef artylerii 22 DZ nie uwzględni prośby, to należy obezwładnić tę artylerię npla artylerią wsparcia /3/22 pa/, która będzie gotowa za ok. 40 min.

4. OCENA SYTUACJI INŻYNIERYJNEJ 16 pz

A. Wnioski z analizy zadania

Z analizy zadania pułku wynika, że do głównych zadań inżynierskiego zabezpieczenia natarcia 16 pz należą:

- rozpoznanie przedsięwzięć inżynierskich nieprzyjaciela i terenu - ze szczególnym uwzględnieniem kierunku: CZERWONY KOŚCIÓŁ, PODOLANY, OLSZANICA;
- pokonanie przez pododdziały pułku przeszkód i zapór inżynierskich, między innymi w postaci przeszkód wodnych, pól minowych i grup min nieprzyjaciela;
- przygotowanie i utrzymanie dróg dla 16 pz i odcinka drogi dla 22 pcz;
- zabezpieczenie działań OW pułku;
- zabezpieczenie odparcia kontrataków nieprzyjaciela, ze szczególnym uwzględnieniem kierunków: GOŁOCIN /7868/, KWIATÓW /7670/ i GOŁACZÓW /8064/, STRUPICE /7567/;
- udział w zabezpieczeniu wejścia do walki 22 pcz.

Powyższe zadania realizowane będą w nocy, co w znacznym stopniu komplikuje ich wykonanie.

B. Wnioski z oceny położenia

1. Ocena nieprzyjaciela

W pasie natarcia pułku nieprzyjaciel rozbudowuje zapory minowe na dwu zasadniczych kierunkach: LIPCE /7677/, ŻERÓW /7767/ i WILCZYCE /7073/, PYSKOWICE /7266/. Zapory te stosowane są do osłony rubieży: GNIEWOMIROWICE /7875/, GOŚLINÓW /7674/, CZERWONY KOŚCIÓŁ /7574/, GIERAŁTOWIEC.

Możliwości dalszej rozbudowy zapór inżynieryjnych istnieją przede wszystkim na rubieży: MIŁKOWICE, wzg. 163,0, GIERAŁTOWIEC.

Należy liczyć się z możliwością stosowania przez nieprzyjaciela w zaporach minowych min sygnałowo-świetlnych. Miny te mogą w znacznym stopniu utrudnić rozpoznanie zapór inżynieryjnych.

Na kierunku natarcia pułku - oprócz wykonywania prac minerskich - stwierdzono również rozbudowę fortyfikacyjną rubieży: wzg. 163,0 /7772/, LUBIATÓW /7572/, BRENNIK /7168/ i rz. SKORA. Z uwagi na to, że prace wykonywane są za pomocą materiału wybuchowego i maszyn inżynieryjnych na rubieżach tych nieprzyjaciel może wykonać zasadnicze ukrycia dla ludzi i sprzętu.

2. Ocena terenu

W pasie natarcia pułku występuje znaczna ilość przeszkód wodnych /rz. SKORA, strumienie i rowy melioracyjne/, z których najpoważniejszą jest rz. SKORA. Rzekę tę pułk będzie pokonywał w nocy, co przy jej wysokich brzegach i występowaniu wałów jest przedsięwzięciem bardzo trudnym. W tej sytuacji należy szczególną uwagę zwrócić na dokładne

rozpoznanie zarówno podejść do rz. SKORA, jak i samej przeszkody wodnej.

Najdogodniejszą drogą dla OW pułku jest droga: TARNINÓW /7479/, rozwidlenie dróg /7273/, PGR OWCZAR-
KI /7471/, CZESZKÓW /7468/, PODOLANY /7367/, ŁUKA-
SZÓW /7465/. Natomiast dla sił głównych pułku celowe jest
wykorzystanie drogi: PROSTYNIA /7078/, rozwidlenie dróg
/7273/, GIERŁATOWIEC, ŁUKASZÓW /7364/, OLSZANICA,
IWINY. Na drogach tych występuje szereg mostów, przepu-
stów, skrzyżowań, które mogą być niszczone przez nieprzy-
jaciela.

Ponieważ 16 pz naciera w nocy, drogi: GNIEWOMIRO-
WICE /7774/, PAWLIKOWICE /7868/, MODLIKOWICE /7754/;
- PROSTYNIA, GIERŁATOWIEC, ZAGRODNO /7559/ - mogą
być wykorzystane jako obiekty ułatwiające pododdziałom puł-
ku orientowanie się w terenie.

3. Możliwości zabezpieczenia natarcia pułku pod wzglę- dem inżynieryjnym

Rozpoznanie inżynieryjne. Uwzględniając zadanie 16 pz,
możliwości nieprzyjaciela i charakter terenu można przyjąć,
że główny wysiłek rozpoznania inżynieryjnego powinien być
skierowany na ustalenie:

- sił i środków inżynieryjnych nieprzyjaciela wykorzystywa-
nych do inżynieryjnego zabezpieczenia obrony, a w tym
środków stosowanych do oświetlania przy wykonywaniu
prac i oznaczenia obiektów inżynieryjnych;
- rodzaju i charakteru prac inżynieryjnych wykonywanych na
poszczególnych rubieżach obronnych, a zwłaszcza na ru-
bieży: wzg. 163,0 /7872/, LUBIATÓW /7572/, BRENNIK
/7168/ i rz. SKORA;

- systemu zapór inżynierskich i niszczeń na kierunkach: GNIWOMIROWICE /7775/, MODLIKOWICE /7759/ i PGR SZYMKOWO /7276/, ZAGRODNO /7559/;
- możliwości wykorzystania istniejących dróg dla OW pułku i sił głównych 16 pz;
- charakteru rz. SKORA na kierunkach: WOJCIECHÓW /7869/, MODLIKOWICE i wzg. 208,1 /7469/, ŚWIDNICZKA /7457/ oraz wzg. 206,6 /7262/, KOLONIA UNIEJOWICE /7257/;
- możliwości wykorzystania materiałów miejscowych do wykonywania prac inżynierskich, a przede wszystkim do naprawy dróg i mostów.

W pułku do rozpoznania inżynierskiego należy wykorzystać: SIPR-16 pz, patrol rozpoznawczo-torujący OZR, a także SPR-16 pz, bojowe patrole rozpoznawcze batalionów oraz grupy rozpoznawczo-torujące poszczególnych kompanii piechoty i elementy rozpoznawcze rodzajów wojsk. Ponadto w celu zdobycia danych inżynierskich z rejonu działań grupy partyzantów "BOLESŁAWIEC" należy nawiązać z nimi kontakt.

Prowadzenie rozpoznania w nocy między innymi wymaga: dokładnego zapoznania inżynierskich elementów rozpoznawczych z zadaniami; skupienia wysiłku rozpoznania inżynierskiego na kierunkach: GNIWOMIROWICE, MODLIKOWICE i PGR SZYMKOWO, ZAGRODNO; szerokiego stosowania oględzin bezpośrednich; szczegółowego uzgodnienia działania elementów rozpoznawczych z działaniami pododdziałów pułku; wyposażenia pododdziałów inżynierskich w latarki elektryczne; wykorzystania oświetlenia terenu dokonywanego przez artylerię i lotnictwo.

Pokonanie zapór inżynierskich i przeszkód. Z oceny nieprzyjaciela wynika, że rozbudowuje on zapory na dwu kierunkach: LIPCE /7677/, ŻERÓW /7767/ i WILCZYCE /7073/, PYSKOWICE /7266/. W tej sytuacji istnieje konieczność posiadania w każdej kompanii piechoty po jednej grupie rozpoznawczo-torującej. Grupy te powinny być zdolne do rozpoznania zapór, wykrywania ich obejść, a w razie potrzeby - i do wykonania w nich przejść.

Przejścia w zaporach nieprzyjaciela grupy rozpoznawczo-torujące powinny wykonywać sposobem mechanicznym /za pomocą trałów/ i wybuchowym. Do wykonywania przejść sposobem wybuchowym w każdej z grup należy uzupełnić środki minerskie, a do oznaczenia wykonanych przejść przydzielić latarki elektryczne.

Grupy rozpoznawczo-torujące po wykryciu zapór inżynierskich powinny - pod osłoną kompanii, w których składzie działają - ustalić dokładne rozmieszczenie zapór oraz możliwości ich obejścia. Jeżeli brak jest obejść, należy przystąpić do wykonywania przejść. W zaporach minowych grupy rozpoznawczo-torujące powinny wykonać po jednym przejściu na kompanię piechoty nacierającą w pierwszym rzucie batalionu,

Wykonane przejścia powinny być oznaczone latarkami elektrycznymi ustawionymi na ziemi. Ponadto na przejściach tych - w okresie przechodzenia pododdziałów - powinna się znajdować służba komendancka.

W czasie natarcia pododdziały pułku będą musiały pokonywać rz. SKORA, przy czym mogą ją pokonywać po istniejących mostach, a w wypadku ich zniszczenia - w bród i po mostach budowanych na drodze przemarszu przez OZR

16 pz. Brody na rz. SKORA powinny być wyznaczone co najmniej po jednym na batalion. Podejścia do przepraw należy oznaczyć znakami świetlnymi.

Utrzymanie dróg. Biorąc pod uwagę potrzeby pułku i konieczność przygotowania drogi dla 22 pcz, w czasie natarcia 16 pz należy utrzymać następujące drogi:

- nr 1: LIPCE /7677/, LUBIATÓW /7572/, WOJCIECHÓW /7869/, RADZIECHÓW /7856/, LUBKÓW /7849/;
- nr 2: TARNINÓW, rozwidlenie dróg /7273/, PGR OW CZAR-
KI /7471/, CZESZKÓW, ŁUKASZÓW /7465/, IWINY;
- nr 3: PROSTYŃA /7078/, rozwidlenie dróg /7273/, GIERŁA-
TOWIEC, IWINY.

Na drodze nr 1 prace drogowe powinny być wykonywane przez nacierające pododdziały 1 bp we własnym zakresie. Do wykonywania prac inżynierskich na drodze nr 2 należy przydzielić OW-16 pz pluton saperów. Droga nr 3 przewidziana jest dla sił głównych 16 pz i do przegrupowania 22 pcz. Do utrzymania tej drogi należy wykorzystać oddział zabezpieczenia ruchu pułku.

Oddział zabezpieczenia ruchu do oznaczania przeszkód na drogach należy wyposażyć w znaki świetlne. Dla ułatwienia wykonywania prac w nocy należy między innymi przydzielić mu elektrownię oświetleniową z 22 bsap.

Zabezpieczenie odpierania kontrataków. W ciągu nocy nieprzyjaciel może wykonywać kontrataki między innymi na kierunkach: PAWLIKOWICE /7868/, LUBIATÓW /7572/ i OSETNICA /8160/, PGR OW CZAR-
KI /7471/. Do odpierania kontrataków należy wykorzystać miny TM-53. Dlatego też część tych środków powinno się przydzielić kompaniom plechoty 1 bp. Oprócz tego do minowania na rubieży odparcia

kontrataków należy przewidzieć pluton saperów z OInż. 16 pz, który działałby wspólnie z odwozem przeciwpancernym pułku.

4. Podział i wykorzystanie sił i środków inżynierskich

Uwzględniając rodzaj i charakter zadań inżynierskich zabezpieczenia natarcia 16 pz i możliwości ich realizacji, pododdziały inżynierskie najcelowiej jest wykorzystać w sposób następujący:

- SIPR /dri pl sap 16 pz/ - do prowadzenia rozpoznania inżynierskiego. Głównym zadaniem patrolu jest rozpoznanie rz. SKORA i rubieży obronnej rozbudowywanej na jej zachodnim brzegu;
- OZR /plld 16 pz/ - do utrzymania drogi nr 3;
- OInż /16 ksap. bez plld i dri pl sap/ - do wykonywania zadań wynikłych w toku natarcia;
- 2 pl 2 keap 22 bsap - do wzmocnienia OW 16 pz.

Otrzymane środki inżynierskie należy podzielić następująco:

Wyszczególnienie	1 bp	2 bp	3 bp	OZR	OInż
Mały ładunek wydłużony	3	3	3	-	1
Duży ładunek wydłużony	-	-	1	-	-
Ładunek UZ-2	30	30	40	20	-
Miny TM-53	70	30	50	-	-
Miny typu "PŁOMIEN-60"	30	-	-	-	20
Materiał wybuchowy	-	-	0,2	0,2	0,1
Elektryczne latarki kieszonkowe	20	20	20	10	10
Drogowe znaki świetlne	-	-	20	30	-

Środki inżynierskie przydzielone pułkowi powinny być dostarczone przez dywizję w rejon zach. TARNINÓW /7479/ do 18.30 30.8.

Załączniki:

Plan oświetlenia 16 pz.

5. OCENA SYTUACJI TECHNICZNEJ 16 pz

a/ Stan techniczny pułku

16 pz o godzinie 17.30 30.8 posiadał sprawnych technicznie: 22 czołgi, 85 transporterów i 134 samochody, z tego:

- 1 bp - 6 czołgów, 23 transportery i 9 samochodów;
- 2 bp - 5 czołgów, 21 transporterów, 9 samochodów;
- 3 bp - 8 czołgów, 27 transporterów, 9 samochodów.

W pozostałych pododdziałach pułku znajdują się 3 czołgi, 14 transporterów i 103 samochody technicznie sprawne.

b/ Fundusz remontowy

O godzinie 17.30 30.8 16 pz posiadał następującą ilość sprzętu technicznego wymagającego remontu: 14 czołgów, 28 transporterów oraz 28 samochodów. Z tego, remontu bieżącego wymagało: 9 czołgów, 19 transporterów i 17 samochodów. W tym czasie straty bezpowrotne wynosiły: 8 czołgów, 12 transporterów oraz 15 samochodów. Czas gotowości do działań nocnych dla pułku został wyznaczony na 19.00 30.8. W ciągu tych 90 minut środki pułkowe nie są w stanie wykonać żadnego remontu bieżącego. Pododdziały pułku walczą i straty oraz uszkodzenia w sprzęcie będą się powiększać.

Wnioski:

- działania nocne należy prowadzić tym sprzętem, który aktualnie jest sprawny technicznie;
- remontowe środki pułkowe oraz środki dywizyjne, z których może korzystać pułk, mogą wyremontować między godz. 23.00 a 24.00 30.8 6 czołgów i 8 transporterów;
- należy prosić szefa służb technicznych dywizji o pomoc w przeprowadzeniu remontów bieżących: 3 czołgów, 11 transporterów i 17 samochodów;
- remonty średnie i kapitalne należy przekazać środkom dywizyjnym.

c/ Obsługa techniczna

Średni przebieg sprzętu technicznego 16 pz o godzinie 17.30 30.8 wynosił 70 km. Czołgom do OT nr 1 minimalnie pozostało 30 km, maksymalnie - 80 km. Obecne zaangażowanie wszystkich czołgów w walce oraz przejście 1 i 2 bp wraz z 1 i 2 kcz bezpośrednio do działań nocnych uniemożliwia przeprowadzenie zabiegów obsługowych. Ogólna głębokość zadania, uwzględniając aktualne rozmieszczenie czołgów i przyjmując współczynnik manewru "1,7", wyniesie 50 km, a więc sumaryczny przebieg będzie się mieścić w dopuszczalnych granicach jednorazowego wysiłku bezobsługowego, jaki ponoszą czołgi.

Wnioski:

- zabiegi obsługowe przy czołgach, transporterach i samochodach należy rozpocząć po wykonaniu zadania nocnego przez pułk;
- posiadany zapas przebiegu zapewnia wykonanie zadania;
- cztery czołgi, które posiadają zapas przebiegu 100-150 km służba techniczna powinna otoczyć szczególną troską.

d/ Stan środków remontowych i zaopatrzenia materiałowo-technicznego

16 pz posiada etatowe środki remontowe oraz zezwolenie na wykorzystanie dywizyjnej GRE w ciągu 6 godzin. Moc produkcyjna środków pułkowych - 100%. Magazyn sprzętu technicznego 16 pz posiada zapas materiałów technicznych zapewniający wykonanie 2 remontów bieżących czołgów i 20 remontów bieżących pojazdów kołowych. Batalionowe GRE oraz WPT 3 bp posiadają minimalne ilości części zamiennych i materiałów eksploatacyjnych, za pomocą których mogą usunąć tylko drobne uszkodzenia czołgów i pojazdów kołowych powstałe w toku działań bojowych i podczas eksploatacji.

Wnioski:

- należy zorganizować dowóz potrzebnych części i zespołów bezpośrednio do elementów zabezpieczenia technicznego pułku i dywizyjnej GRE w m. BARTOSZÓW;
- kolejność zaopatrzenia: GRE-1, GRE-2, 3 bp oraz pułkowy PZSU w m. KLĘBANOWICE.

e/ Proponowane rozwiązanie sytuacji technicznej pułku

1. Przed przejściem do działań nocnych należy dokonać przeglądu kontrolnego sprzętu we wszystkich pododdziałach pułku.
2. W 1 i 2 bp GRE pozostawić bez zmian, do OW przydzielić z krem A/Panc, A/Sam i zorganizować GRE.
3. Środki techniczne pułku będące w marszu zatrzymają się w rejonie 3 bp i udziela mu niezbędnej pomocy technicznej, a po opanowaniu przez 2 bp nakazanej rubleży przejdą do PGR w rejonie CZERWONY KOŚCIÓŁ /7374/, gdzie

zorganizują pułkowy PZSU, Środki kram pracujące w m. KŁĘBANOWICE po zakończeniu prac w tym rejonie przegrupowują się do PGR CZERWONY KOŚCIÓŁ. W ciągu nocy nie planuje się zmiany rejonu pułkowego PZSU. O świcie pułkowy PZSU planuje się przerzucić w rejon OLSZANICA /7556/.

4. Uszkodzony sprzęt ewakuować:

- 1 bp - do drogi KWIATÓW /7670/, WOJCIECHÓW /7862/, RADZIEJÓW /7857/;
- 2 bp - do drogi PGR SITNICA /7171/, ŁUKASZÓW /7364/, ZAGRODNO /7359/, GRODZIEC /7155/;
- OW pułku korzysta z drogi 2 bp, a po przekroczeniu rzeki SKORA uszkodzony sprzęt ewakuuje do OLSZANICA.

5. Zaopatrzenie materiałowo-techniczne zorganizować na kierunkach działania 1 i 2 bp. pamiętając o tym, że na styku batalionów wchodzi do działań OW w pułku z zadaniem opanowania m. IWINY.

6. Do OW i 1 bp na czas działań nocnych przydzielam oficerów z sekcji technicznej, których czynię odpowiedzialnymi za prawidłową pracę POT, GRE oraz okresowe informowanie mnie o sytuacji technicznej. Dowódca kram wydzieli oficera na kierunek działania 2 bp.

7. Ja z pozostałymi oficerami służby technicznej będę się przesuwiał w toku natarcia za 2 bp.

8. Przypominam o zachowaniu środków ostrożności, znajomości przez elementy służby technicznej znaków i hasel rozpoznawczych oraz ustalonych sygnałów wzywania pomocy technicznej.

9. Prosić szefa służb technicznych - zastępcę dowódcy dywizji - o pozostawienie pułkowi na okres działań nocnych dywizyjnej GRE.

6. OCENA SYTUACJI TYŁOWEJ 16 pz

1. Analiza zadania bojowego pułku dla potrzeb tyłów

W związku z tym, że pułk ma kontynuować natarcie w nocy, należy:

- uzupełnić zapasy materiałowe;
- przeanalizować potrzeby amunicji oświetleniowej, zapotrzebować, a następnie pobrać ją ze składów DPZ i dostarczyć do pododdziałów;
- przygotować tyły do pracy w nocy.

Należy oczekiwać, że nieprzyjaciel będzie dążyć do zahamowania naszego natarcia i nie wyklucza się możliwości użycia przez niego broni jądrowej, zwłaszcza na: 3 bp, węzeł dróg PGR OWCZARY, BUDZIEWOJÓW, MODLIKOWICE.

Bardzo prawdopodobne jest też wykonanie silnych kontrataków z rubleży BUDZIEWOJÓW /7866/, BROCHOCIN /7664/ w kierunku ZERÓW, PGR OWCZARY. Ponadto możliwe jest przenikanie nieprzyjaciela w ciągu nocy na tyły pułku.

Mając powyższe na uwadze należy:

- podczas przegrupowywania i rozmieszczania tyłów pułku unikać zagrożonych rejonów;
- tyły przesuwac za odwodami pułku, a następnie rozmieszczać je w ich pobliżu, zachowując odpowiednie odległości między poszczególnymi pododdziałami;
- wzmoc ochronę i obronę tyłów, szczególnie zaś kolumn tyłowych podczas pracy w nocy.

Z zarządzenia kwatermistrza 22 DZ wynika, że elementy zabezpieczające działania dywizji będą rozwijane w pasie natarcia 16 pz; pułk będzie więc musiał częściowo gromadzić zapasy na nocną walkę własnymi siłami. Ze strony dywizji należy spodziewać się pomocy głównie w zakresie ewakuacji medycznej i technicznej. W dniu dzisiejszym dywizja nie będzie zaopatrywała pułku w środki materiałowe z uwagi na to, że po wykonaniu zadania przechodzi on do drugiego rzutu dywizji; zaistnieją więc wówczas sprzyjające warunki do pobierania przez pułk zaopatrzenia z DPZ własnym transportem.

2. Ocena stanu i możliwości tyłów

a/ Zabezpieczenie materiałowe

Kalkulacje potrzeb materiałowych pułku przedstawiono w poniższej tabeli.

Wyszczególnienie	J.m.	A m u n i c j a						MPS		Wyność	
		strzel. pisch.	strzel. pokrad.	art. i rozdz.	TPK	czolig.	plot	benz.	olej	"S"	"L"
Ciążar jedn. kalkulac.	t	27,4	47,6	56,3	1,5	79,1	27,8	35,9	23,5	4,5	2,7
Stan o 17.00, z tego:	jk	0,7	0,3	0,6	0,3	0,9	1,0	0,3	0,8	3,0	1,0
- w pododdziałach	jk	0,3	0,3	0,3	0,3	0,6	0,7	0,6	0,6	1,0	0,5
- w PFG	jk	0,4	0,3	0,3	0,3	0,3	0,3	0,2	0,2	1,0	0,5
Wymaga uzupełnienia	jk	0,1	0,5	0,2	1,4	0,6	0,5	0,45	0,7	1,5	0,5
	t	2,7	23,8	11,2	2,1	47,5	13,9	17,0	36,5	7,2	1,3
Zużycie do 20.00	jk	0,2	0,3	0,5	0,5	0,3	0,5	-	-	-	-
Zużycie na nocną walkę	jk	0,3	0,7	0,7	-	0,5	0,5	0,1	0,7	-	-
Należy uzupełnić w nocy	jk	0,5	0,5	0,9	-	0,3	0,4	-	-	-	-
	t	13,7	23,8	50,0	-	16,0	11,1	-	-	-	-
Łącznie w godz. panujących 31.5	jk	0,5	0,5	0,5	1,2	0,9	0,9	1,15	1,2	3,5	1,5

Dostarczona amunicja w ilości 0,3 jo, tj. około 72 ton, może być jednorazowo zabrana przez pluton transportu amunicji pułku, ponieważ: 18 sam. x 4 t x współcz. 0,8 = 57,6 ton,
5 przycz. x 3 t x współcz. 0,8 = 12,0 ton.

Razem - 69,6 ton.

Wśród dostarczonej amunicji brak jest amunicji oświetlającej, na której pułkowi szczególnie zależy, gdyż od tego w dużej mierze zależy powodzenie walki nocnej.

Rozładunek dostarczonej amunicji można uważać za zakończony. Wiadomo też, że kolejna partia amunicji i inne środki materiałowe zostaną dostarczone pułkowi około godziny 20.00-30.8. Ponadto pułk ma zapotrzebować brakujące ilości środków materiałowych dla zabezpieczenia potrzeb walki nocnej i na dzień następny /miedzy innymi chodzi tu o amunicję oświetleniową/, przy czym dywizja awizowała kolejną dostawę zaopatrzenia na 20.00 w rejon PPG.

Następne partie zaopatrzenia pododdziały otrzymają około 24.00, ponieważ:

- przeładunek i skompletowanie zestawów amunicji potrwa orientacyjnie do godziny 20.30 - 21.00;
- dowóz zaopatrzenia do pododdziałów - do godz. 21.00 - 22.30;
- przekazanie zaopatrzenia kompaniom - około 24.00-30.8.

Z powyższej kalkulacji wynika, że dostawa amunicji oświetleniowej byłaby opóźniona o około 4-5 godzin.

Według rozeznania szefa artylerii pułku potrzeby amunicji oświetleniowej wynoszą:

- do haubic 122 mm - 0,2 jo /6 hb x 16 poc. = 96 szt./,
- do moźdz. 120 mm - 0,1 jo /9 moźdz. x 16 poc. = 144 szt./.

Dla przewiezienia amunicji oświetleniowej potrzeba dwóch samochodów 3,5 t. Dostawa może być przyspieszona wówczas, gdy:

- na wniosek pułku 22 bat. zaopatrzenia dywizji przyspieszy dostawę i skieruje do pułku tylko dwa samochody z amunicją oświetleniową, wtedy pododdziały otrzymają ją około 19.30-20.00 30.8;
- pułk skieruje do 22 bat. zaopatrzenia własny transport po zaopatrzenie; w tym wypadku pododdziały otrzymają amunicję około 21.00-21.30.

Stąd wniosek, że należy natychmiast zawiadomić organ zaopatrujący o konieczności przyspieszenia dostawy amunicji oświetleniowej /poza kolejnością/ i skierować do 16 pz 100 szt. pocisków oświetlających do hb i 150 do moździerzy 120 mm, a jednocześnie wysłać do 22 bat. zaopatrzenia dwa samochody Star 6x6 po odbiór tejże amunicji na wypadek, gdyby dywizyjne samochody nie dotarły na czas do pułku.

W ciągu nocy oprócz amunicji należy uzupełnić w pododdziałach inne rodzaje zaopatrzenia, a szczególnie mps i żywność, ponieważ ilość posiadanych zapasów jest niewystarczająca. Należy prosić dywizję o pozwolenie wykorzystania przez pułk transportu dywizyjnego do dowozu zaopatrzenia pododdziałom. Zwolnienie transportu dywizyjnego mogłoby nastąpić około 2.00 31.8.

W 3 bp /OW/ należy odtworzyć pluton zaopatrzenia oraz wzmocnić go transportem i przydzielić doraźne zapasy amunicji.

b/ Zabezpieczenie medyczne

Obecnie w pułku znajduje się 55 porażonych i chorych. Należy przypuszczać, że ilość porażonych do końca

dnia wzrośnie. W ciągu nocy może zostać porażonych około 3-4% stanu osobowego, tj. około 50-70 żołnierzy.

Podczas walki nocnej poszukiwanie i wynoszenie /wywożenie/ porażonych będą znacznie utrudnione.

W związku z powyższym należy:

- prosić DPM o przyspieszenie ewakuacji medycznej porażonych z PPM i bezpośrednio z miejsc zbiórki w pododdziałach;
- prosić szefa służby zdrowia dywizji o wzmocnienie pułku transportem sanitarnym i sanitariuszami do obsługi porażonych w pododdziałach;
- prosić dowódcę pułku o spowodowanie wyznaczenia w pododdziałach biorących udział w walce nieetatowych noszących do dyspozycji instruktorów sanitarnych lub starszych sanitariuszy;
- zaproponować dowódcy pułku zorganizowanie siłami kompanii saperów, kompanii medycznej i kompanii remontowej oraz kompanii piechoty grupy awaryjno-ratunkowej na wypadek użycia przez przeciwnika broni jądrowej.

c/ Zabezpieczenie techniczne - wg oddzielnego opracowania.

d/ Organizacja tyłów

Kompania zaopatrzenia /bez plitr.am./ wraz z KSD została zatrzymana na drodze /patrz mapa/ w odległości 10 km od walczących pododdziałów. Kompanie medyczna i remontowa są rozwinięte /jak na szkicu nr 3/. Przy takim stanie pododdziały tyłowe należy przegrupować dla zabezpieczenia walki nocnej.

Kompanię zaopatrzenia oraz KSD zatrzymać w obecnych rejonach z zadaniem zorganizowania do 20.00 uzupeł-

nienia w pododdziałach brakujących zapasów środków materiałowych. Około 22.00 ześrodkować się w rejonie GIERAŁTOWICE /7269/, BRENNIK /7169/, CZARTKOWICE /7067/.

Kompanię medyczną po przekazaniu porażonych rozwinąć w rejonie pld. CZERWONY KOŚCIÓŁ /7374/ w przewidywaniu kolejnego rozmieszczenia w m. ŁASZKÓW /7364/.

Kompanię remontową rozwinąć w rejonie ptn. CZERWONY KOŚCIÓŁ, a następnie w godzinach rannych w rejonie ZAŚRODNO /7359/.

Drogi dowozu i ewakuacji uzgodnić z szefem saperów i podać do wiadomości zainteresowanym.

Ochronę i obronę w czasie walki nocnej wzmocnić własnymi siłami. Prosić dowódcę pułku o przydzielenie kompanii piechoty do konwojowania ładunków dowożonych do pododdziałów.

WNIOSKI_KOŃCOWE_

1. Podczas organizacji walki nocnej skupić główny wysiłek na przyspieszeniu dostawy brakującego zaopatrzenia, a szczególnie amunicji oświetleniowej, zaś podczas działań nocnych - na organizacji obsługi medycznej pułku.
2. Usamodzielić pod względem tytowym oddział wydzielony pułku, tj. 3 bp.
3. Uwzględniając duże zagrożenie tytów, należy je rozmieszczać każdorazowo w pobliżu odwodów pułku.
4. Zorganizować grupę operacyjną tytów przy sztabie pułku.

Załącznik:

Plan zabezpieczenia medycznego natarcia 16 pz.

Autorzy części pierwszej niniejszego zeszytu:

ptk dypl. mgr Mieczysław Łuczyński

ptk dypl. Jan Grzelecki

ppłk dypl. Władysław Bobryk

ppłk dr. Wacław Izydorek

ppłk dypl. mgr Henryk Majewski

Część druga

DZIAŁANIE ODDZIAŁU ZBIORCZEGO ZORGANIZOWANEGO Z PUŁKU CZOŁGÓW I INNYCH ODDZIAŁÓW DYWIZJI SILNIE OBEZWŁADNIONYCH BRONIĄ MASOWEGO RAŻENIA

I. Niektóre zagadnienia organizacji i wykorzystania oddziału zbiorczego w natarciu dywizji

Ogromna siła współczesnych środków rażenia oraz możliwość masowego i zaskakującego ich użycia stwarzają realną groźbę ponoszenia przez wojska w krótkim czasie olbrzymich strat zarówno w strefie bezpośrednich starć, jak i daleko poza nią. W wyniku tych strat może nie tylko zmniejszyć się radykalnie możliwości bojowe związków taktycznych i oddziałów, lecz może także zostać naruszona ich struktura organizacyjna, system dowodzenia, łączności oraz zabezpieczenia bojowego i materiałowo-technicznego.

Problem ten nabiera szczególnego znaczenia w warunkach intensywnego i głębokiego oddziaływania ogniowego nieprzyjaciela, kiedy to szybkie uzupełnienie strat lub zastąpienie porażonych jednostek przez wprowadzenie na kierunkach ich działania świeżych sił może okazać się niemożliwe lub przynajmniej bardzo utrudnione w krytycznym okresie walki. Toteż realizacja postawionych zadań przez ocalałe siły zorganizowane w oddziały i pododdziały zbiorcze może stać się koniecznością, decydującą o osiągnięciu założonych celów taktycznych, a nawet operacyjnych.

W warunkach współczesnego pola walki poczynając już od najniższego szczebla musi być realizowana zasada szybkiego i zdecydowanego działania wszystkimi siłami i

środkami, które w wyniku uderzeń broni masowego rażenia nieprzyjaciela zachowały nawet ograniczoną możliwość prowadzenia walki. W takich sytuacjach głównym zadaniem oceniających sił może być uniemożliwienie przeciwnikowi wykorzystania skutków uderzeń jądrowych i chemicznych poprzez zamknięcie wyłomu dokonanego w ugrupowaniu wojsk własnych.

W warunkach obustronnych strat częściowo porażone oddziały i pododdziały będą niekiedy stanowić jedyne siły mogące najszybciej /a więc najskuteczniej/ uderzyć w ślad za ogniem własnych środków rażenia, aby wzbronić nieprzyjacielowi uporządkowania wojsk oraz skoordynowania działań. Jak więc z powyższego wynika. dywizje i pułki, zwłaszcza ze składu wojsk pierwszego rzutu, pomimo poniesionych strat naruszających nawet ich strukturę organizacyjną nie mogą być zwolnione do czasu ingerencji przełożonego od obowiązku dalszego wykonywania poprzednio postawionych im zadań.

1. Ogólna charakterystyka warunków i zasad organizacji oddziałów zbiorczych

Organizowanie oddziałów /pododdziałów/ zbiorczych jest aktem wymuszonym określoną sytuacją i warunkami, których w pełni nie można zawczasu przewidzieć. Dowódcy podporządkowują się tej konieczności tylko wówczas, gdy podległe im oddziały /pododdziały/ poniosły znaczne straty, naruszające prawie całkowicie dotychczasową ich strukturę organizacyjną oraz system dowodzenia i łączności. W zasadzie najczęściej sytuacje takie nastąpią w wyniku uderzeń broni jądrowej, której ogromna moc rażenia może spowodować duże straty jednorazowe i zmienić w krótkim czasie zwarty oddział

w bezwolne, często ogarnięte paniką, grupy. Podobne następstwa może spowodować skuteczny atak bojowymi środkami chemicznymi, napalmem oraz klasycznymi środkami ogniowymi nieprzyjaciela. W takich warunkach poprzez skupienie wszystkich ocalałych sił i środków oraz ujęcie ich w ramy organizacji tymczasowej, stwarza się możliwość wykonania zasadniczych elementów postawionego zadania bojowego.

Decyzja w tej sytuacji musi być podjęta i realizowana natychmiast po uderzeniach bronią masowego rażenia wykonanych na ugrupowanie związku taktycznego /oddziału/, bez wyczekiwania na rozkazy przełożonych i zmianę zadania bojowego. Wymaga to od dowódców i oficerów sztabu wyjątkowej sprawności organizacyjnej, szerokiej inicjatywy, a często umiejętności wymuszenia na podległych wojskach kontynuowania walki.

Każdorazowo konkretna sytuacja, w jakiej związki taktyczne i oddziały poniosły straty, kształtować będzie warunki organizacji oddziałów zbiorczych. Biorąc pod uwagę olbrzymi zasięg środków przenoszenia broni masowego rażenia nieprzyjaciela należy pamiętać, że wojska mogą być rażone już w miejscach stałej dyslokacji lub rejonach alarmowych, podczas marszu /przegrupowania/ oraz przebywania w rejonach wyjściowych i ześrodkowania.

W tych wypadkach, gdy nie zachodzi potrzeba natychmiastowego wejścia do walki, głównym zadaniem porażonych wojsk będzie odtworzenie gotowości bojowej ocalałych sił. Obejmować ono będzie głównie dwie grupy przedsięwzięć, a mianowicie:

- przedsięwzięcia awaryjno-ratunkowe;
- przedsięwzięcia organizacyjne, zmierzające do odtworze-

nia lub reorganizacji struktury organizacyjnej, dowodzenia i łączności.

Kolejność realizacji przedsięwzięć wchodzących w zakres obu wymienionych wyżej grup może być przykładowo następująca:

- natychmiastowe zorganizowanie akcji ratowniczej i opanowanie paniki;
- rozpoznanie skażeń w rejonach przebywania wojsk, ich właściwości i rozmiarów zniszczeń oraz dróg wyjścia wojsk z rejonów porażenia;
- wyprowadzenie ocalałych pododdziałów lub ich nieporażonej części i sprzętu poza rejon skażeń;
- wyznaczenie rejonów formowania oddziałów i pododdziałów zbiorczych;
- wyznaczenie dowódców i grup formujących oddziały i pododdziały zbiorcze /w wypadku zniszczenia etatowych dowództw i sztabów/;
- ewakuacja sprzętu bojowego i wyposażenia z rejonu porażenia oraz szczegółowe ustalenie strat w ludziach i sprzęcie;
- przeprowadzenie częściowych lub całkowitych zabiegów specjalnych;
- reorganizacja porażonych oddziałów i pododdziałów /formowanie oddziałów i pododdziałów zbiorczych/;
- odtworzenie systemu dowodzenia, łączności i współdziałania.

Powyższa kolejność odtwarzania gotowości bojowej i struktury organizacyjnej porażonych wojsk jest możliwa dla związków taktycznych i oddziałów drugiego rzutu armii lub frontu, gdy nie zachodzi konieczność natychmiastowego wpro-

wadzenia ich do walki. Od tego bowiem uzależniona będzie ilość czasu posiadanego na realizację wszystkich czynności związanych z organizacją sił zbiorczych.

Jeżeli na przykład przyjąć, że dywizja drugiego rzutu armii została obezwładniona na początku operacji, to może ona dysponować czasem około 10-20 godzin, natomiast związek taktyczny drugiego rzutu frontu nawet 1-2 doby. Posiadanie takiej ilości czasu można zakładać tylko w sytuacji utrzymywania pełnej zdolności bojowej wojsk pierwszego rzutu.

W wypadku porażenia związków taktycznych i oddziałów w bezpośredniej strefie starcia, np. podczas rozwijania wojsk i wchodzenia do walki lub w toku prowadzenia przez nie działań w pierwszym rzucie, warunki organizacji oddziałów zbiorczych zdeterminowane będą koniecznością bezwzględnego kontynuowania postawionych zadań bojowych. Stąd też cały proces organizacyjny będzie podporządkowany potrzebie jak najszybszego zaangażowania wszystkich zdolnych do walki sił i środków, a także odtworzenia naruszonego ugrupowania, systemu ognia oraz dowodzenia i współdziałania.

W tych sytuacjach sama konieczność narzuca kolejność i zakres przedsięwzięć związanych z tworzeniem oddziałów i pododdziałów zbiorczych. Niemniej jednak, pomimo nakładania się w czasie /równoległości/ poszczególnych czynności, można je usystematyzować w sposób następujący:

- opanowanie paniki i organizacja akcji ratunkowej;
- wyprowadzenie ocalałych ludzi i sprawnego sprzętu z bezpośredniej strefy zniszczeń oraz skażeń;
- prowadzenie częściowych zabiegów specjalnych, kompleto-

wanie załóg oraz łączenie ocalałych sił i środków zdolnych do ich użycia na polu walki w grupy, pododdziały i oddziały zbiorcze;

- odtworzenie naruszonego systemu ognia, dowodzenia i współdziałania;
- skorygowanie zadań bojowych oddziałów i pododdziałów stosownie do ich aktualnych możliwości.

Powyższy proces organizacyjny - w odróżnieniu od procesu organizacji wojsk porażonych poza strefą bezpośrednich starć - będzie się charakteryzował:

- skrajnie ograniczonym czasem;
- potrzebą jednoczesnego prowadzenia działań i odtwarzania zdolności bojowej porażonych oddziałów i pododdziałów;
- brakiem warunków na przeprowadzenie całkowitych zabiegów specjalnych;
- brakiem możliwości wyznaczania specjalnych rejonów formowania pododdziałów i oddziałów zbiorczych;
- większą tendencją do łączenia się ocalałych i wyniszczonych grup w pododdziały zbiorcze;
- bardziej doraźną formą organizacyjną, będącą w większym stopniu wynikiem inicjatywy niższych dowódców;
- wykonywaniem wszystkich przedsięwzięć w warunkach bezpośredniego oddziaływania nieprzyjaciela;
- szybkim skierowywaniem doraźnie zorganizowanych pododdziałów i oddziałów zbiorczych do wykonywania zadań zarówno o charakterze obronnym, jak i zaczepnym.

Czas odtworzenia zdolności bojowej pułku pierwszego rzutu porażonego bronią masowego rażenia będzie uzależniony od stopnia poniesionych strat, aktywności działań nieprzyjaciela, przygotowania oddziału do udzielania natychmia-

stowej pomocy porażonym pododdziałom, szybkiej interwencji ze szczebla nadrzędnego oraz innych czynników.

W sytuacji organizowania oddziału zbiorczego z ocalałych sił pułku pierwszego rzutu można jedynie dokonywać częściowych zabiegów specjalnych. Biorąc pod uwagę, że czołowe kompanie piechoty /czołgów/ zwarte w bezpośredniej walce z nieprzyjacielem nie będą obiektem jego uderzeń, natomiast pozostałe siły pz /pcz/ poniosą straty w granicach 50-60%, należy pamiętać, iż czas poddawania częściowym zabiegom specjalnym pozostałej części ludzi i sprzętu nie powinien przekraczać:

- w batalionie piechoty /czołgów/ 1 - 1,5 godz.
- w pułku zmechanizowanym /czołgów/ 2 - 3 godziny.

Od sprawności przeprowadzenia akcji ratunkowej i zabiegów specjalnych będzie zależał ogólny czas odtwarzania gotowości bojowej i organizacja oddziału zbiorczego, bowiem podczas ich trwania można równolegle kompletować załogi i drużyny, reorganizować pododdziały, odtwarzać system dowodzenia, uzupełniać środki materiałowe oraz uaktualniać zadania bojowe. W wypadkach szczególnych może zaistnieć konieczność natychmiastowego kierowania do walki bezpośrednio z rejonu porażenia wszystkich ocalałych sił i środków mogących poruszać się i prowadzić ogień. Gdy sytuacja nie pozwala na przeprowadzenie zabiegów specjalnych, dokonuje się ich po załamaniu natarcia nieprzyjaciela lub przejęciu zadań przez drugie rzuty i odwody.

Skład i możliwości oddziału zbiorczego zależą będą głównie od wielkości poniesionych strat w siłach i środkach, rodzaju porażonych oddziałów /pancerne, zmechanizowane, artylerii itp./ oraz sytuacji, w jakiej zostały one obezwładnio-

ne bronią masowego rażenia nieprzyjaciela. Biorąc pod uwagę różną odporność ludzi i sprzętu na działanie czynników rażących wybuchu jądrowego, można przewidywać, że największe straty wystąpią w sile żywej i transporcie samochodowym, natomiast znacznie mniejsze w czołgach, transporterach opancerzonych oraz sprzęcie artyleryjskim. Stopień porażenia wojsk zależeć będzie ponadto od mocy i rodzaju wybuchu jądrowego oraz sytuacji, w jakiej znalazły się one w momencie wykonania na nie uderzeń. Inaczej na przykład będą kształtowały się straty pułku czołgów, gdy w chwili wykonania uderzeń jądrowych stan osobowy będzie się znajdował poza ukryciami, a inaczej, gdy obsługi przebywać będą w przygotowanych szczelinach lub wozach bojowych. Również inną wrażliwość posiada pułk w rejonie ześrodkowania, podczas marszu oraz rozwinięty w ugrupowanie bojowe.

Duże znaczenie posiada również stan moralno-polityczny, odporność psychiczna i fizyczna żołnierzy, stopień ich wyszkolenia oraz doświadczenie w prowadzeniu działań w warunkach stosowania broni masowego rażenia.

Tak więc powyższe czynniki /obok innych, które trudno nawet przewidzieć/ rzutować będą w każdym konkretnym przypadku na skład i możliwości oddziałów zbiorczych. Można jedynie wnioskować, że trzon oddziałów zbiorczych mogą stanowić czołgi, o ile wchodziły w skład danego ugrupowania. Wynika to z faktu największej odporności sprzętu i załóg czołgowych na działanie czynników rażących wybuchu jądrowego. Odporność bowiem siły żywej w czołgach jest około dwukrotnie większa niż w transporterach oraz prawie czterokrotnie większa od odporności pododdziałów piechoty i innych rodzajów wojsk będących na samochodach.

We wszystkich wypadkach o możliwości organizowania oddziałów zbiorczych decydować będzie ilość ocalałych ludzi, zdolnych do wykonywania zadań bojowych. Ponieważ straty w rejonie porażen rozłożone będą nierównomiernie, znajdzie konieczność kompletowania załóg, drużyn i pododdziałów żołnierzami, którzy utracili swój sprzęt oraz podległość organizacyjną, w tym również żołnierzami innych specjalności. Można się przy tym ograniczyć do szybkiego obsadzenia tylko najważniejszych stanowisk, zapewniających prowadzenie ognia przez dany środek walki. Tak skompletowanych pod jednym dowództwem kilka drużyn piechoty, załóg czołgowych oraz obsług innych środków ogniowych będzie stanowić pododdział zbiorczy typu kompanijnego. Kilka pododdziałów zbiorczych, zorganizowanych na bazie porażonego oddziału oraz innych pododdziałów dywizji ujętych w jedną tymczasową formę organizacyjną, może tworzyć oddział zbiorczy. Skład jego w każdym konkretnym przypadku może być różny. Przykładowo może on posiadać:

- 1-2 kompanie piechoty /czołgów/ znajdujące się poza strefą rażenia;
- 2-3 pododdziały zbiorcze o różnorodnym składzie;
- podporządkowane pododdziały sąsiadów;
- pododdział zbiorczy artylerii zorganizowany z ocalałej części artylerii porażonej w danym rejonie;
- ocalałe siły i środki zabezpieczenia bojowego i materiałowo-technicznego.

Decyzja o zorganizowaniu oddziałów zbiorczych winna być powzięta przez sztab dywizji. Jednak ocalałe sztaby porażonych oddziałów i pododdziałów obowiązane są bez wyjątku na rozkazy przełożonych przystąpić do odtworze-

nia gotowości bojowej i niezbędnej reorganizacji celem dalszego wykonywania poprzednio otrzymanych zadań.

Dużo inicjatywy muszą w tym procesie przejawiać nie tylko dowódcy wszystkich szczebli dowodzenia, lecz również oficerowie i podoficerowie różnych specjalności i funkcji.

2. Ogólne zasady prowadzenia działań bojowych siłami zbiorczymi

W związku z radykalną zmianą dotychczasowych możliwości bojowych pododdziałów i oddziałów spowodowaną poniesionymi stratami, decyzję o dalszych działaniach należy oprzeć na aktualnej ocenie położenia. Na podstawie wyników z niej wniosków dowódcy oddziałów zbiorczych podejmują decyzje, w których powinna znaleźć odbicie główna idea zamiaru przełożonego. Ze względu na to, że możliwości bojowe wojsk ulegną przewartościowaniu, konieczne jest skoordynowanie sposobu działania i uaktualnienia zadań nowo zorganizowanych pododdziałów.

Jeżeli podczas rozwijania się pułku do natarcia lub w czasie jego trwania pułk poniósł straty zmuszające dowódcę do prowadzenia dalszej walki siłami zbiorczymi, to powinien on uczynić wszystko, aby utrzymać zaczepny charakter działań na danym kierunku. Pododdziały zbiorcze powinny jak najszybciej uderzyć na przeciwnika i śmiało przenikać w głąb jego ugrupowania. W razie wykonywania na kierunku natarcia oddziału uderzeń jądrowych, należy maksymalnie wykorzystać ich skutki dla ostatecznego zniszczenia nieprzyjaciela w danym rejonie.

Na czele ugrupowania przedbojowego i bojowego pododdziałów powinny z zasady działać czołgi, będące w tej sytuacji główną siłą uderzeniową. Działania zaczepne oddzia-

łów zbiorczych należy dodatkowo wesprzeć uderzeniami broni jądrowej, lotnictwa, artylerii dyspozycyjnej i odwodów specjalnych dowódcy dywizji, rekompensując w ten sposób ich zmniejszone możliwości bojowe.

Oddziały zbiorcze muszą dążyć do jak najściślejszego współdziałania z sąsiadami i łączenia z nimi wysiłku dla rozbicia głównego zgrupowania nieprzyjaciela. W czasie natarcia należy unikać angażowania sił w przewlekłe walki, aby nie przeoczyć dogodnego momentu dla przeniknięcia w głąb ugrupowania przeciwnika.

Jeżeli przewaga nieprzyjaciela przekreśla szanse działania zaczepnego, oddział zbiorczy zmuszony będzie przejść do obrony na dogodnej rubieży terenowej. W tym wypadku głównym jego zadaniem będzie utrzymanie faktycznie ważnej rubieży lub rejonu. Podstawę obrony oddziału zbiorczego powinny stanowić punkty oporu obsadzone przez pododdziały zbiorcze i doraźne grupy bojowe. Ograniczona ilość sił i środków może być rekompensowana umiętnym ich użyciem oraz właściwym wykorzystaniem walorów obronnych terenu.

Ugrupowanie obronne oddziału, zwłaszcza w początkowej fazie walki, będzie z reguły płytkie, toteż w każdej sytuacji należy dążyć do odtworzenia odwodów głównie spośród sił i środków, które w następnej kolejności odzyskały zdolność bojową. Można w tym wypadku jako stałe śródki ogniowe wykorzystywać również czołgi z uszkodzoną częścią bieżną.

II. Założenie ogólne

do tematu: Działanie oddziału zbiorczego zorganizowanego z pułku czołgów i innych oddziałów dywizji silnie obozwładnionych bronią masowego rażenia

Mapy 1:50 000 N-33- 89-D
90-C,D
91-C,D
101-B,D
102-A,B,C,D
103-A,B,C,D

I.

"Zachodni", stawiając opór na rubieży: SŁAWNO, SZCZECINEK, DRAWSKO, PIŁA, dążą do załamania natarcia "Wschodnich" i utrzymania Pomorza Zachodniego. Jednocześnie w kierunku ujścia ODRY przesuwają odwody z głębi. 11 DZ /NZ/ w nieudanej walce na rubieży: IŃSKO, RECZ, DRAWNO poniosła duże straty i została odrzucona na znaczną odległość w kierunku zachodnim.

"Wschodni", wykonując główne uderzenie w kierunku: ZŁOTÓW, pld. SZCZECIN i pomocnicze w kierunku: SZCZECINEK, KAMIEŃ POMORSKI, dążą do odcięcia części sił przeciwnika na POMORZU ZACHODNIM i opanowania głębokich przyczółków na zachodnim brzegu rz. ODRA.

II.

8 DZ o 4.00 10.6 w ślad za uderzeniami jądrowymi przełamala obronę npla na rubieży: RECZ, ptn. DOBIEGNIW i rozwijając natarcie w kierunku: pld. RECZ, ptn. PYRZYCE, pld. SZCZECIN częścią sił wdarła się przez przesmyk między jeziorami MIEDWIE i PŁOŃ, osłagając rubież zadania bliższe-

go. O 11.00 oddziały dywizji znalazły się w następującym położeniu:

- 82 pz nacierając na prawym skrzydle dywizji walczy w rejonie pld. zach. STARGARD SZCZECIŃSKI;
- 81 pz nacierając w centrum ugrupowania dywizji opanował rubież: zach. BYDGOSZCZ, PIMCE, NOWE CHRAPOWO. O 10.50 przeciwnik obezwładnił bronią jądrową jego SD i pododdziały drugorzutowe;
- 83 pz opanował rubież: PYRZYCE, PRZELEWICE, 2 km pld. jeź. PŁOŃ; wszystkie jego siły zaangażowane są w walce;
- 8 pcz /ćwiczący/ z 1/8 pa, 8 dar, pl GSP kdp 8 bsap, przesuwa się po nakazanej marszrucie z zadaniem wejścia do walki z rubieży: BĘDGOSZCZ /0186/, pld. LINIE /9783/ w kierunku: NIEBOROWO /9788/, GARDNO /0375/ i przetamania obrony npla na kierunku natarcia, a następnie działania jako OW w kierunku: NIEBOROWO, RADZISZEWO /1069/, mając za zadanie połączenie z desantem taktycznym, opanowanie przeprawy na ODRZE i utrzymanie jej do momentu podejścia sił głównych dywizji.

Zgodnie z poprzednio postawionym zadaniem - od chwili wejścia do walki dowódca 8 pcz podporządkowany został 3/81 pz.

O 11.00 pododdziały 8 pcz znalazły się w następującym położeniu:

- 2 kcz - w marszu, czołem dochodzi do drogi: PYRZYCE - SZCZECIN /2 km pld. RYSZEWKO/. Za 2 kcz maszeruje pl. GSP;
- 3 kcz - wychodzi na rubież rozwinięcia w linii kolumn kompanii i czołem osiągnęła pld. skraj m. TURZE;

- 1/8 pa - w marszu na SO w rejonie pld. CHABOWO, przekroczył m. RYSZEWKO, gdzie został obezwładniony bronią jądrową npla. Za 1/8 pa maszeruje 8 dar;
- dowódca 3/81 zameldował, że osiągnął STARE CHRAPOWO i jest gotowy do działania. Od 10.50 brak z nim łączności;
- 1, 4 i 5 kcz maszerują w słach głównych pułku i o 11.00 znalazły się w położeniu jak na szkicu nr 1. Dowódca 4 kcz zameldował, że żaden dowódca wozu w 2 i 3 pl cz nie odpowiada i że za nim w kolumnie są trzy czołgi. Zdecydował on zatrzymać kolumnę i ustalić przyczynę braku łączności z wymienionymi plutonami. Nie posiada on również łączności z 1 i 4 kcz.

Szczegółowe położenie wojsk własnych i npla - jak na szkicu nr 1 do założenia.

III.

O godz. 11.05 w rejonie OKUNICA wylądował śmigłowiec z dowódcą 8 DZ, po czym dowódca dywizji postawił dowódcy 8 pcz zadanie następującej treści:

1. Nieprzyjaciel po utracie rubieży jezior: MIEDWIE, PŁOŃ wykonał uderzenie bronią jądrową na oddziały 8 DZ w rejonie włamania. Ma on możliwość utrzymać rubież: MARIANOWO /1718/, STARGARD SZCZECIŃSKI oraz dotychczasową rubież na swoim prawym skrzydle, wprowadzić do walki swój odwód i uderzeniem na południe rozbić 81 pz, zamykając przejście między jeziorami MIEDWIE i PŁOŃ. Liczę się także z możliwością podejścia świeżych sił przeciwnika z głębi w celu rozbitcia naszego desantu taktycznego i ze zorganizowaniem obrony przez npla na zachodnim brzegu ODRY.

2. Środki rakietowe armii i lotnictwo wykonują uderzenia jądrowe na odwód 11 DZ /2 x 10 kt, 2 x 20 kt/, obezwładniają odwoły przeciwnika podchodzące od rubieży: PA-SEWALK, PRENZLAU i niszczą część jego sił na podejściach do ODRY /3 x 50 kt, 2 x 20 kt/.

Na prawo 2 DZ uderzeniem na GOLENIÓW rozbija siły przeciwnika na kierunku natarcia i nie dopuszcza do przerwania się jego sił w kierunku NOWOGARD, SZCZECIN.

Na lewo 6 DZ rozbija część sił 1 DZ /NZ/ i do świtu 11.6 opanowuje przeprawy w rejonie SCHWEDT.

Linie rozgraniczenia - jak na szkicu nr 1.

3. 8 DZ wykonuje uderzenia bronią jądrową na odwód 11 DZ npla, częścią sił naciera na kierunku RADZISZEWO, KOŁBASKOWO i od 20.00 zabezpiecza przeprawę oddziałów 5 DPanc na zachodni brzeg rz. ODRA. Głównymi siłami osłania skrzydła i odtwarza zdolność bojową obezwładnionych pododdziałów.

4. W tym celu:

- 8 pcz - z dotychczasowymi siłami i środkami wzmocnienia - wejść do walki z zaplanowanej rubieży, rozbić npla w punktach oporu przed frontem 1/81 pz, po czym - działając jako OW - połączyć się z desantem taktycznym. Po opanowaniu przeprawy w rejonie RADZISZEWO, KOŁBASKOWO przejść w podporządkowanie 1/82 pz i wspólnie z nim zabezpieczyć przeprawę oddziałów 5 DPanc; dodatkowo zostają wam podporządkowane ocalałe siły 1/81 pz i kdp.

- 81 pz /bez 1 i 3 kp oraz 1 kcz/ odtwarza zdolność bojową obezwładnionych pododdziałów i zapewnia swobodę przemarszu 5 DPanc;

- 82 pz uderzeniem na północ osłania skrzydło dywizji i wiąże część sił przeciwnika.

Działanie 8 pcz i desantu taktycznego wspiera:

- lotnictwo - wysłkiem pięciu eskadrolotów lotnictwa myśliwsko-szturmowego i myśliwsko-bombowego obezwładniając SD 11 DZ, baterię 175 mm armat i inne wykryte cele;
- 8 drt - obezwładniając odwód 11 DZ i zwalczając taktyczne środki napadu jądrowego;
- artyleria - obezwładniając artylerię i moździerz npla w czasie wchodzenia do walki 8 pcz.

Dowodzenie 81 pz przejmuje starszy pomocnik szefa wydziału operacyjnego 8 DZ i wraz z grupą wyznaczonych oficerów organizuje we własnym zakresie akcję likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia w rejonie porażen pododdziałów.

O godz. 11.40 w rejonie CHABOWO zamelduje się oficer ze sztabu dywizji, który przekaze ocalałe siły 1/81 pz w podporządkowanie 8 pcz.

IV.

Z dotychczasowych działań dowódcy 8 pcz wiadomo, że:

1. W rejon: PRENZLAU, PASEWALK, NEUBRANDENBURG o 10.40 wchodziły kolumny npla. Mosty na rz. ODRA w rejonie RADZISZEWO są ochraniające przez npla w sile około kompanii saperów, a w rejonie pld. i wsch. SZCZECIN - przez pododdziały żandarmerii.
2. Z wytycznych do współdziałania wiadomo, że transport 1/82 pz pod dowództwem szefa sztabu batalionu miał się włączyć do kolumny pułku za 5 kcz w rejonie CZERWIENICE.

1/82 pz wylądował w rejonie KOŁBASKOWO o 10.30 i przystąpił do działania. Przy dowódcy 1/82 pz znajduje się oficer artylerii z radiostacją, który posiada dane radiowe od dowódcy 8 pcz i 1/8 pa. Łączność z dowódcą 1/82 pz ma być utrzymana przy pomocy radiostacji R-114, na częstotliwości 21 MHz.

3. Grupa ratunkowo-ewakuacyjna dywizji udziela pomocy porażonym siłom 8 pcz w rejonie: OBRYTA, RYSZEWO, ZABORSKO.
4. Ukompletowanie ludzi i sprzętu w 8 pcz - 90%.

V.

Praca do wykonania:

1. Powziąć decyzję z położenia o 11.00 10.6 i być gotowym do:
  - oceny położenia;
  - meldowania decyzji;
  - postawienia zadań;
  - organizacji współdziałania.

Załączniki:

- Tabela nr 1 - Skład i ukompletowanie wojsk npla w dniu 10.6.
Szkic nr 1 - Położenie wojsk własnych i wiadomości o nieprzyjacielu na 11.00 10.6.

Tabela 1

Skład i uzupełnienie wojsk npla w dniu 10.6

KA	Dywizje	Brygady	Pododdziały brygadowe	Oddziały dywizyjne	Oddziały KA	Uwagi
	1 LZ	1 BZ	1 bzmot, 12, 13 bz, 14 bcz, 15 da, 1 kppanc, 1 bplot, 1 ksap, 16 bzaop	1 br, 1 pam, 1 dplot, 1 bsap, 1 bł, 1 blot, kzaop, bms, kzand.	150 d "sergeant", 110 dam /dah 203, da 175, dah 155/ 100 blot	1 BZ - 75% ukompleto- wania 2 BZ - 70% ukompleto- wania 3 BPanc - 25% strat
		2 BZ	21 bzmot, 22, 23 bz, 24 bcz, 25 da, 2 kppanc, 2 bplot, 2 ksap, 26 bzaop, 24 k ABC			
		3 BPanc	32 bz, 33, 34 bcz, 35 da, 3 baplot, 3 kppanc, 36 bzaop, 3 ksap, 3 k ABC			
	11 DZ	31 BZ	311 bzmot, 312, 313 bz, 314 bcz, 115 da, 31 baplot, 11 kppanc, 116 bzaop, 31 ksap, 31 k ABC	11 br, 11 pam, 11 dplot, 11 bsap, 11 bł, 11 blot, 11 kzaop, 11 bms, 11 kzand.	32 BZ - 35% strat 31 BZ - 20% strat 33 BPanc - 25% strat	
		32 BZ	321 bzmot, 322, 323 bz, 324 bcz, 325 da, 32 baplot, 32 kppanc, 326 bzaop, 32 ksap, 32 k ABC			
		33 BPanc	332 bz, 333, 334 bcz, 335 da, 336 bzaop			
	3 DPanc	7 BZ	71 bzmot, 72, 73 bz, 74 bcz, 75 da, 76 bzaop, 7 baplot, 7 kppanc, 7 ksap, 7 k ABC	3 br, 3 pam, 3 dplot, 3 bsap, 3 blot, 3 bł, 3 bzaop, 3 bms, 3 kzand.		
		8 BPanc	82 bz, 83, 84 bcz, 85 da, 86 bzaop			
		9 BPanc	92 bz, 93, 94 bcz, 95 da, 96 bzaop			

Uwaga: W ćwiczeniu przyjęto organizację wojsk npla wg "Kompendium Sił Zbrojnych Państw NATO", wyd. MON, Sztab Generalny - Zarz. II, 1970 r.

1 KA / NZ /

III. SYTUACJA ARTYLERYJSKA 8 pcz

I.

8 pcz z 1/8 pa i 8 dar od 9.30 10.6 wykonują marsz na rubież wejścia do walki: ptn. BĘDGOSZCZ, BIELICE z zadaniem rozbitcia z marszu broniących się pododdziałów 312 bpz nieprzyjaciela i rozwinięcia natarcia w kierunku: NIEBOROWO /9788/, RADZISZEWO /1069/ dla opanowania wspólnie z taktycznym desantem powietrznym przepraw na rz. ODRZE. Do rubieży: GLINNA /0781/, CHWARSTNICA natarcie pułku wesprze DGA - 8 ogniem 2/2 ABAA ze stanowisk ogniowych ptd. NIEBOROWO.

II.

Dowódca 1/8 pa o godz. 10.55 10.6 zajął punkt obserwacyjny dywizjonu w jednym z zabudowań na zach. skraju CHABOWO /0084/. Od kilku minut z kierunku wschodniego i południowo-wschodniego dochodzą odgłosy silnych wybuchów oraz widoczne są obłoki typowe dla powietrznych uderzeń jądrowych.

Łączność radiowa z prowadzącym rzut ogniowy szefem sztabu dywizjonu została przerwana. O godz. 11.00 przejęto częściowo zniekształcony meldunek radiowy od dowódcy 1 baterii, z którego wynika, że na kolumnę 3 baterii nieprzyjaciel wykonał uderzenie jądrowe w rejonie 1 km zach. MŁYNY. Po nawiązaniu łączności z szefem sztabu dywizjonu o 11.05 dowódca 1/8 pa uzyskał następujące informacje:
- 3 bateria maszerująca w ogniu rzutu ogniowego dywizjonu została porażona powietrznym uderzeniem jądrowym, prawdopodobnie o mocy 3 - 5 kt w rejonie zach. MŁYNY; w rejon porażenia skierowana została grupa ratunkowa w

- składzie 15 żołnierzy wraz z sanitariuszem, technikiem samochodowym i artyleryjskim oraz dwoma ciągnikami;
- kolumny 1 i 2 baterii oraz sztabu dywizjonu porządkują się; stwierdzono wypadki szoku oraz paniki /szczególnie w 2 baterii/;
  - maszerujący za kolumną dywizjonu 8 dar jest obecnie atakowany przez lotnictwo nieprzyjaciela.

Jednocześnie dowódca dywizjonu otrzymał ze sztabu artylerii 8 DZ następujące zadanie: odtworzyć gotowość bojową, przejąć w podporządkowanie ocalałe pododdziały 8 dar, rozpocząć wykonanie ogniowego przygotowania i wsparcia natarcia zgodnie z decyzją dowódcy 8 pcz.

III.

1. Do godz. 11.00 10,6 artyleryjska grupa rozpoznawcza dywizjonu rozpoznała oraz dowiązała stanowiska ogniowe w rejonie: most na drodze /9986/, wzg. 26,0 /9884/, std. /9785/. Jednocześnie plutony dowodzenia zajęły i zorganizowały rozpoznanie na punktach obserwacyjnych baterii.
2. Sztab 8 pcz wstępnie poinformował dowódcę 1/8 pa, że na skutek uderzeń lotnictwa nieprzyjaciela na kolumnę 8 dar poległ dowódca dywizjonu oraz większość oficerów sztabu. Ponadto w 1 baterii spalonych zostało 5 wyrzutni BM-14.
3. W rejon planowanych stanowisk ogniowych 1/8 pa oraz 8 dar do 11.00 dowieziona została amunicja artyleryjska z zapasu doraźnego w ilości 0,4 jo. Ponadto przy sprzęcie pododdziały artyleryjskie posiadają po 0,5 jo amunicji do 122 mm hb oraz BM-14. Na wsparcie działań 8 pcz w dniu 11.6 wydziela się 0,8 jo amunicji artyleryjskiej.

4. W 1/8 pa oraz 8 dar dotychczas ukończone były: sprzęt artyleryjski - w 100%, sprzęt samochodowy - w 95% oraz stany osobowe - w 92%.
5. 8 drt uderzeniem jądrowym o mocy 10 kt niszczy wykrytą baterię HONEST JOHN nieprzyjaciela w rejonie 1 km zach. DOBROPOLE GRYFIŃSKIE /0882/. Ponadto jest w gotowości do wykonania uderzeń dwoma rakietami o mocy 10 i 20 kt na odwód 11 DZ /NZ/ w rejonie: PŁONIA /1482/, ROZDOŁY /1283/, JEZIERZYCE.
6. 2/2 ABAA na wsparcie 8 pcz może zużyć 0,3 jo. Dla obezwładnienia baterii 175 mm armat nieprzyjaciela w rejonie ptn. DĘBINA /0688/ sztab 8 DZ wydzielił jedną eskadrę LMSz.
7. Przy dowódcy taktycznego desantu śmigłowcowego w rejonie KOŁBASKOWO znajduje się grupa kierowania ogniem artylerii wydzielona ze sztabu 8 pa. Grupa dysponuje środkami łączności i danymi radiowymi 1/8 pa i 8 dar.
8. W dniu dzisiejszym do kierowania ogniem artylerii 8 pcz dowódca WR i Art. 7 DZ przewiduje wydzielić cztery śmigłowcoloty.
9. Materiałowo-techniczne i medyczne zabezpieczenie pododdziałów artylerii - zgodnie z planem sytuacji tyłowej.

IV.

Praca do wykonania:

- a/ W roli dowódcy 1/8 pa dokonać oceny położenia oraz być gotowym do złożenia dowódcy 8 pcz meldunku o sytuacji w pododdziałach artylerii, ich aktualnych możliwościach oraz najbardziej celowym ich wykorzystaniu przez pułk.
- b/ Opracować mapę kierowania ogniem.

IV. SYTUACJA INŻYNIERYJNA 8 pcz

I.

Sytuacja inżynierska oraz rozmieszczenie inżynierskich elementów pułku - patrz założenie ogólne i szkic nr 1.

II.

O godz. 11.00 10.6 szefowi saperów 8 pcz między innymi wiadomo, że:

1. Nieprzyjaciel na kierunku działania 8 pcz pospiesznie rozbudowuje zapory inżynierskie. Szczególne nasilenie prac stwierdzono na rubieży BIELICE /9682/, BABIN /0082/. Do budowy zapór minowych nieprzyjaciel wykorzystuje głównie miny DM-11.

W dniu 9.6 stwierdzono obecność około kompanii saperów, która minowała mosty na rz. ODRA w rejonie północ RADZISZEWO /1169/.

2. Zabezpieczenie inżynierskie działań 8 pcz jest realizowane na podstawie planu zabezpieczenia inżynierskiego opracowanego przez szefa saperów pułku. W planie tym szef saperów przewiduje następujące wykorzystanie sił i środków inżynierskich:

a/ Pododdziały inżynierskie:

- drr ksap 8 pcz - do prowadzenia rozpoznania inżynierskiego w składzie SPR-8 pcz. Główny wysłtek rozpoznania inżynierskiego pułku skupia na kierunku: PARŚÓW /0081/, RADZISZEWO, KOŁBASKOWO /1262/;
- pl saperów - do organizacji saperskich grup torujących. W każdej kompanii czołgów przewiduje się

zorganizowanie po jednej grupie w sile drużyny saperów torujących, wyposażając je w czołgi - trały i ładunki wydłużone;

- plid ksap 8 pcz - jako OZR pułku z zadaniem utrzymania drogi: RYSZEWKO /9690/, PARSÓW, GARDNO /0374/, RADZISZEWO;
- ksap /bez drr i plid/ pułku - jako OInż 8 pcz. Z odwołaniem inżynierskim pułku brak jest łączności;
- pl GSP - do zabezpieczenia przeprawy pododdziałów pułku przez rz. ODRA w wypadku zniszczenia mostów w rejonie ptn. RADZISZEWO.

W 3/81 pz zorganizowano na każdą kompanię piechoty po jednej grupie rozpoznawczo-torującej. Grupy wyposażone są między innymi w małe ładunki wydłużone i ładunki UZ-2.

b/ Środki inżynierskie

Wyszczególnienie	Kompania czołgów					3/81 pz	OZR	OInż
	1	2	3	4	5			
Mały ładunek wydłużony	-	-	-	-	-	2	1	1
Duży ładunek wydłużony	1	1	1	1	1	1	-	-
Ładunek UZ-2	-	-	-	-	-	150	-	-
Miny TM-53	-	-	-	-	-	50	-	100
Miny PMD-6	-	-	-	-	-	-	-	50
Materiał wybuchowy	-	-	-	-	-	0,1	0,1	0,4

3. O godz. 11.05 10.6 szef saperów pułku otrzymał ze sztabu 8 DZ telefonogram następującej treści: "5 pcz zostaje dodatkowo wzmocniony kdp 8 bsap. Przejąć w swoje podporządkowanie Olnz 81 pz. Siłami i środkami inżynieryjnymi podczas likwidacji skutków uderzeń broni masowego rażenia w 8 pcz kierował będzie pomocnik szefa saperów dywizji do spraw technicznych".

III.

Wiadomości dodatkowe:

1. Olnz 81 pz działa w składzie ksap /bez plid/ 81 pz. Stan ludzi i sprzętu - zgodnie z etatem. Olnz posiada 200 min TM-53, dwa małe ładunki wydłużone, 50 ładunków UZ-2 i 0,2 tony materiału wybuchowego. W 1/81 pz są zorganizowane trzy grupy rozpoznawczo-torujące. Środki inżynieryjne - na wyczerpaniu.
2. W składzie taktycznego desantu powietrznego 8 DZ działa pluton saperów z 1 k 8 bsap.

IV.

Praca do wykonania

W roli szefa saperów 8 pcz przeprowadzić ocenę położenia oraz przygotować dane dla dowódcy pułku dotyczące inżynieryjnego zabezpieczenia działań pułku.

V.

V. SYTUACJA CHEMICZNA 8 pcz

I.

Nieprzyjaciel stosuje broń masowego rażenia przy pomocy lotnictwa i rakiet. W wyposażeniu wojsk nieprzyjaciela znajdują się fugasy chemiczne oznakowane ABC - M 23. Rejon uderzeń wykonanych przez nieprzyjaciela - jak na szkicu nr 1.

II.

Z zarządzenia bojowego szefa zabezpieczenia chemicznego 8 DZ szefowi zabezpieczenia chemicznego 8 pcz wiadomo, że:

1. Główny wysiłek rozpoznania skażeń dywizja skupia na kierunku: WIERZBNO, RADZISZEWO, KOŁBASKOWO; ponadto posiadanyimi siłami i środkami zapewnia prowadzenie rozpoznania skażeń na rubieży wprowadzenia do walki 8 pcz.
2. W pułku należy zreorganizować system wykrywania skażeń stosownie do otrzymanego zadania bojowego.
3. Brakujące ilości sprzętu chemicznego zostaną dostarczone do PPG 8 pcz transportem dywizji po otrzymaniu zapotrzebowania.
4. Likwidacja skutków skażeń będzie prowadzona własnymi siłami i środkami. W wypadku masowych skażeń przewiduje się działanie na korzyść 8 pcz plzs 8 kchem.

III.

1. Stan osobowy 8 pcz wyposażony jest w środki ochrony przed skażeniami w 100%. Stan ruchomych zapasów sprzętu chemicznego w pułku jest następujący:

- maski pgaz filtrujące - 44 kompl.;
- rękawice ochronne - 76 par;
- pończochy ochronne - 76 par;
- płaszcze ochronne OP-1 - 76 k-tów;
- przyrządy rozpoznania skażeń - 7 sztuk;
- zestawy dozymetrów DK-65 - 1 k-t;
- zestawy odkażające - 15 szt.
- pakiety odkażające PChW-013 - 152 szt.;
- pakiety PS-075 - 152 szt.;
- pakiety odkażające PChW-3 /E/ - 24 szt.;
- pakiety dezaktywacyjne SF-006 - 48 szt.;
- pochłaniacze do masek pgaz filtrujących - 44 szt.

2. pluton chemiczny pułku o godz. 11.00 10.6 znajduje się w kolumnie marszowej sztabu 8 pcz. 1 drsk pełni służbę na posterunku obserwacji skażeń przy SD pułku. Pozostałe siły pl chem pułku znajdują się w dyspozycji szefa zabezpieczenia chemicznego 8 pcz. z tym, że 2 drsk przewidywana jest do działania w składzie pododdziału ratunkowego pułku.

IV.

O godzinie 11.05 10.6 dowódca 8 pcz wezwał do siebie szefa zabezpieczenia chemicznego pułku i polecił mu ocenić straty, sytuację zniszczeń, skażeń i pożarów oraz przygotować dane niezbędne do powzięcia decyzji. Dane te meldować o godz. 11.25 10.6.

V.

Dane dodatkowe:

Warunki meteorologiczne o 11.00 10.6 w przyziemnych warstwach atmosfery: zachmurzenie małe, temperatura po-

wietrza + 25,4°C, temperatura gleby + 25,7°C, wiatry zachodnie o prędkości 3 m/sek.

W górnych warstwach atmosfery:

Wysokość /w km/	Kierunek średniego wiatru /w stopniach/	Prędkość średniego wiatru km /h/
0 - 5	240	24
0 - 7	252	28
0 - 9	265	30
0 - 12	278	34
0 - 16	285	38
0 - 18	297	42

VI.

Praca do wykonania:

W roli szefa zabezpieczenia chemicznego 8 pcz ocenić sytuację skażeń, zniszczeń i pożarów, przewidywane straty w pododdziałach oraz przygotować meldunek - propozycje dla dowódcy 8 pcz.

VI. SYTUACJA TECHNICZNA w 8 pcz

1. Obsługa techniczna

W okresie poprzedzającym wejście 8 pcz do wal-
ki służba techniczna poddała sprzęt niezbędnym zabiegom
obsługowym. Czołgom wykonano OT-2, a pojazdom kołowym
OT-1.

O 11.00 10.6 średni przebieg sprzętu techniczne-
go 8 pcz od ostatniego obsługiwanego wynosił 70 km.

2. Stan techniczny pojazdów mechanicznych 8 pcz o godz.
11.00 10.8 przedstawiał się następująco:

Nazwa pododdziału wchodzący ZT	Rodzaj pojazdu	Ilość wg etatu	Ilość wg ewid.	Brak do etatu		Wymaga remontu				Sprawnych w sztyku	
				szt.	% (4:3)	RB	RS	RK	SB	Ilość (11:4)	% (11:4)
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12
1 koz	czołgi	16	14	2		1				13	
	transportery	-									
	ciagn.panc.i gas	1	1	-						1	
	samochody	2	2							2	
2 koz	czołgi	16	15	1		2				13	
	transportery	-									
	ciagn.panc.i gas	1	1	-						1	
	samochody	2	2	-						2	
3 koz	czołgi	16	14	2		1				13	
	transportery	-									
	ciagn.panc.i gas	1	1	-						1	
	samochody	2	2							2	
4 koz	czołgi	16	15	1		1				14	
	transportery	-									
	ciagn.panc.i gas	1	1	-						1	
	samochody	2	2			1				1	
5 koz	czołgi	16	15	1						15	
	transportery	-									
	ciagn.panc.i gas	1	1	-						1	
	samochody	2	2							2	
Pozost pododdziału pułku	czołgi	4/3	3/3	1/-						3/3	
	transportery	22	20	2		2				18	
	ciagn.panc.i gas	2	1	-						2	
	samochody	120	108	12		5	2	1		100	
Razem	czołgi	84/3	76/3	8/-		5				71/3	
	transportery	22	20	2		2				18	
	ciagn.panc.i gas	7	7	-		-				7	
	samochody	130	118	12		6	2	1		109	

3. Zapas kilometrów wozów bojowych w 8 pcz o godz. 11.00 10.6

Nazwa pododdz. oddziału zł. takł.	Marka pojazdów	Ilość pojazdów o zapasie km od-do												Razem pojazdów	Średni przebieg za dzień walki na pozard	Uwagi
		0-500		500-1000		1000-2000		powyżej 2000								
		siln.	gqs.	siln.	gqs.	siln.	gqs.	siln.	gqs.	siln.	gqs.	siln.	gqs.			
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10					11	12	13
1 kcb	T-54A						14	14						14		
2 kcb	T-54A	1	1				14	14						15		
3 kcb	T-54A						14	14						14		
4 kcb	T-54A	1	1				14	14						15		
5 kcb	T-54A	1	1				14	14						15		
Reszt	T-54A															
Podod.	PT-76						3	3						3		
	SKOT													20		

Silniki czołgów o najmniejszej ilości kilometrów posiadają
jeszcze następujący zapas przebiegu:

- 2 kcz 1 czołg - 50 km;
- 4 kcz 1 czołg - 100 km;
- 5 kcz 1 czołg - 150 km;

4. Rozmieszczenie sprzętu uszkodzonego

Uszkodzony sprzęt techniczny ewakuowano do PPT, gdzie służba techniczna udzieliła pomocy materialnej i specjalistycznej. Na drodze przemarszu pułku były zorganizowane:

- PPT nr 1 - ZABORSKO /9501/;
- PPT nr 2 - OKUNICA /9696/.

Sprzęt techniczny wymagający remontu bieżącego zakwalifikowano do remontu w małym zakresie.

5. Stan i rozmieszczenie środków remontowo-ewakuacyjnych

Pułk posiada organiczną kompanię remontową, której stan ukończenia wynosi 100%.

W rejonie wyjściowym do każdej kompanii czołgów przydzielono WPT i ciągnik pancerny. Pozostałe siły i środki 8 krem tworzyły zamykanie techniczne kolumny pułkowej. Z zamykania technicznego kolumny pułkowej wydzielono środki dla organizacji i zabezpieczenia pracy pułkowych PPT.

6. Stan zaopatrzenia materiałowo-technicznego

Z rejonu wyjściowego pułk wyszedł z pełnymi zapasami materiałów technicznych. Na drodze przemarszu rozchodowano 0,5 zestawu remontowego i 0,5 tony części zamiennych do pojazdów kołowych.

7. Wiadomości dodatkowe

Szef służb technicznych 8 pcz wraz z zamykanem technicznym kolumny pułkowej znajduje się w ogonie kolumny 5 kcz, a sekcja techniczna przy KSD.

Dywizyjny PZSU rozwinięty w PGR ZAŁĘCINO /9705/.

VII. SYTUACJA TYŁOWA 8 pcz

I.

Do godz. 9.00 10.6 w 8 pcz zgromadzono pełne zapasy ruchome środków materiałowych, ewakuowano porażonych i chorych oraz ugrupowano odpowiednio pododdziały dla zabezpieczenia tyłowego wojsk wykonujących zadania bojowe.

II.

Od godz. 11.00 10.6 kwatermistrz 8 pcz przybył na SD pułku, gdzie wręczono mu wyciąg z zarządzenia kwatermistrza 8 DZ, w którym uzyskał potwierdzenie, że:

1. Na czas wykonania zadania bojowego 8 pcz przydziela się:

a/ siły i środki medyczne:

- pluton sanitariuszy noszowych /14 ludzi/;
- dwie grupy chirurgiczne;
- dwie grupy hospitalizacyjne.

Wymienione siły i środki znajdujące się obecnie w OBRYTA /9998/ należy włączyć w skład km;

b/ środki materiałowe na transporcie dywizyjnym jako zapas doraźny:

a. amunicji:

- strzeleckiej piechoty	5 t;
- strzeleckiej pokładowej	3 t;
- artylerii naziemnej	25 t;
- przeciwlotniczej	7 t;
- czołgowej	25 t;

b. materiałów pędnych i smarów:

- benzyny samochodowej	6 t;
- oleju napędowego	12 t;

c. żywności:

- należność żywnościowa S-1 1000 rdz.
- 2. Na czas wykonywania zadania zaopatrzyć w amunicję, mps i żywność: 1/8 pa, 8 dar, pl. GSP z 8 bsap, 3/81 pz, 1/82 pz.
- 3. W czasie przełamywania obrony nieprzyjaciela w zakresie zabezpieczenia tyłowego współdziałać z 81 pz.
- 4. Limity zużycia środków materiałowych na 10.6:
  - a. amunicji:
    - strzeleckiej piechoty 0,6 jo,
    - strzeleckiej pokładowej 0,8 jo,
    - artylerii naziemnej 1,0 jo,
    - przeciwlotniczej 1,5 jo,
    - czołgowej 1,0 jo,
  - b. materiałów pędnych i smarów - wg potrzeb.
  - c. żywności - 1500 rdz. S-1.
- 5. Meldunki o stanie tyłów przedstawiać co dwie godziny.

III.

1. Pododdziały tyłowe 8 pcz znajdują się w ugrupowaniu marszowym pułku:
  - kompania medyczna - skrzyżowanie dróg /9503/. Dotychczasowe straty kompanii: 2 żołnierzy zabitych, trzech porażonych; zniszczeniu uległo: samochód Star 6x6 i przyczepa P-3;
  - kompania zaopatrzenia pułku czołem osiągnęła ZALECINO /9695/. Straty kompanii: 4 żołnierzy zabitych, 12 porażonych; zniszczone zostały 4 samochody Star 6x6, 1 samochód cysterna, 2 przyczepy P-3, 1 kuchnia polowa;

- w ślad za kompanią zaopatrzenia przemieszcza się transport dywizyjny z zaopatrzeniem dla 8 pcz; czołgo kolumny - MORZYCA /9709/.
- 2. Kompania zaopatrzenia o 10.45 była bombardowana, w wyniku czego uległy spaleni trzyc dalsze samochody z amunicją czołgową oraz samochód ze sprzętem kompanijnym. W tym czasie uległo porażeniu 4 żołnierzy. Dowódca kompanii otrzymał polecenie kontynuowania marszu po nakazanej drodze.
- 3. Z wytycznych do współdziałania wiadomo, że kwatermistrz 81 pz ma wydzielić część transportu ze środkami materiałowymi dla pokrycia potrzeb batalionu piechoty odchodzącego do 8 pcz jako wzmocnienie.

IV.

Dane dodatkowe:

1. KSD pułku - w ugrupowaniu kompanii zaopatrzenia.
2. Ciężar zapasów przewożonych w tyłach pcz:

Amunicja:

- strzelecka piechoty 1,5 t,
- strzelecka pokładowa 5,0 t,
- przeciwlotnicza 7,2 t,
- czołgowa 76,6 t,

Materiały pędne i smary:

- benzyna samochodowa 6,2 t,
- olej napędowy 40,0 t.

Żywność:

- należność żywnościowa "W" - 2120 kg,
- należność żywnościowa "S" - 600 kg.

3. Ciężar jednej jednostki kalkulacyjnej w tonach:

Rodzaj zaopatrzenia	pcz		dah	dar	pl.GSP
	ogółem	kcz	ogółem	ogółem	ogółem
a/ amunicja:					
- strzel. piechoty	5,2	0,01	2,8	2,9	0,005
- strzel. półkłodowej	14,5	2,3	-	-	-
- artylerii naziemnej	-	-	50,0	52,8	-
- przeciw- lotniczej	14,0	0,6	-	-	-
- czołgowej	116,3	22,0	-	-	-
b/ mps:					
- benzyny samoch.	23,7	0,2	8,6	9,6	-
- oleju napędowego	92,0	15,3	-	-	3,0
c/ żywność:					
- należność żywn. "W"	2,1	0,2	0,6	0,5	0,04
- należność żywn. "S"	1,2	0,1	0,3	0,3	0,02
Ilość ludzi	840	60	230	220	21

4. Pododdziały tyłowe oddziałów wzmocnienia dotychczas nie poniosły strat.
5. Zapasy środków materiałowych w oddziałach i pododdziałach wzmocnienia wynoszą około 80% zapasów ruchomych.
6. Kwatermistrzowi 8 pcz, który dotychczas nie nawiązał kontaktu z organami tyłowymi 81 pz, są znane dane radiowe tego pułku.

7. R/118 znajdująca się na KSD pułku jest uszkodzona i wymaga naprawy głównej.

Praca do wykonania:

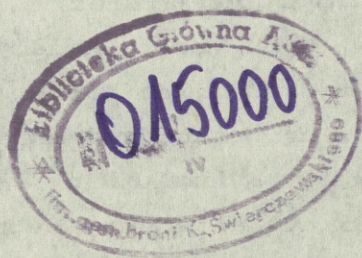
1. W roli kwatermistrza 8 pcz dokonać oceny położenia, opracować koncepcję organizacji tyłów i zabezpieczenia materiałowego oraz przygotować propozycje.
2. W roli st. lekarza pułku ocenić położenie i opracować propozycje zabezpieczenia medycznego pułku.

Autorzy do części drugiej niniejszego zeszytu:

płk dypl. Jan Grzelecki
ppłk dypl. Marian Laszczyk
ppłk dypl. Lucjan Zapala
ppłk dr Wacław Izydorek
ppłk dypl. Józef Kiełb
ppłk dypl. Władysław Bobryk

Wydrukowano w 500 egz.

Rozesłano wg rozdzielnika
Kanc. Ogólnej
Wyk.: Oddz. Naukowy
Druk: PK, dn. 2.10.71 r.
Nr ks.01465/02611/WW.
Kor. MG.

6 s. 100

BIBLIOTEKA NAUCZONA ASG WP
Archiwum Działu Zbrodni Specjalnych
Nr ewid. 039821

PLAN OŚWIETLENIA 16

CELE OŚWIETLENIA:

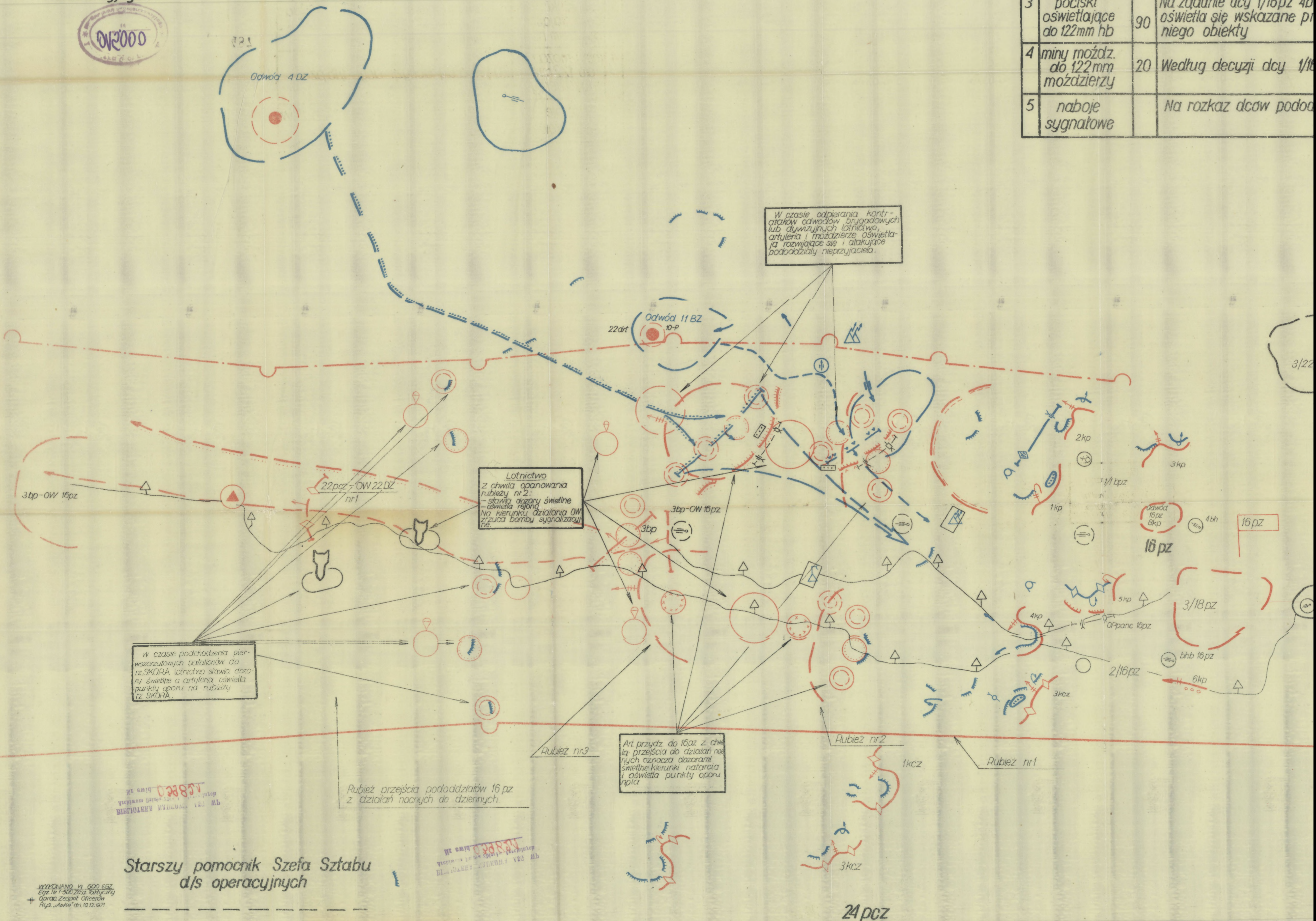
- Ułatwić pododdziałom orientowanie się w terenie, szczególnie podczas ataku rubieży: STUDNICA (1971), KWIATÓW (7670), BRENNIK (7169) i MODLIKOWICE (7759), ZAGRODNO (7560);
- zapewnić pododdziałom pułku lepsze warunki zwalczania odwodów npla na rubieżach:
  - Pątnów (7870), autostrada (7768)
  - BUDZIWOJÓW, BROCHOCIN;
- umożliwić sprawne wykonanie przez rodzaje wojsk i służb zadań zabezpieczenia natarcia;
- utrudnić nplowi zorganizowanie obrony na kolejnych rubieżach i wykonaniu kontrataków oraz wykorzystanie środków noktowizyjnych.

SIŁY I ŚRODKI WYDZIELONE DO OŚWIETLENIA:

1. Artyleria: 1pl, 16bhb, 4bhb, 2/22 pa.
2. Lotnictwo: klucz LMSz (24 szt. bomb oświetlających, 2 bomby sygnalizacyjne, 6 bomb zapalających).
3. Moździerze: plutony 120mm moźdz. z batalionów piechoty.
4. Posterunki oświetlające: po jednym na plp i po jednym przy dcach kompanii piechoty.
5. Wojska inżynieryjne: dr drog. plid 16ksap
dr sap 2pl 2ksap 22bsap.

ZUŻYCIE ŚRODKÓW OŚWIETLENIA W CELU ZABEZPIECZENIA ODPORU KONTRATAKU ODWODU 4

lp	środki oświetlające		czas oświetlenia terenu i kto je wykonuje
	wyszczególnienie	liczba	
1	bomby oświetlające SAB-100	3	Na prośbę dcy pułku lotnictwa oświetla rejon skrzyżowania (7865)
2	bomby zapalające	2	W czasie rozwijania się pododdziałów npla do kontrataku rzuca bomby zapalające zagajnik (7765)
3	pociski oświetlające do 122mm hb	90	Na żądanie dcy 1/16pz 4b oświetla się wskazane przez niego obiekty
4	miny moźdz. do 122mm moździerzy	20	Według decyzji dcy 1/16pz
5	naboje sygnatowe		Na rozkaz dcy pododdziału

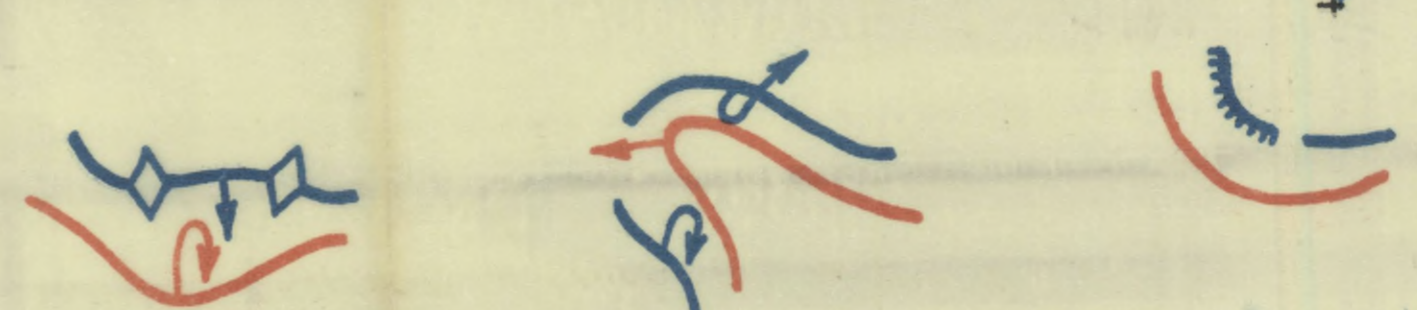
Starszy pomocnik Szefa Sztabu
d/s operacyjnych

TAJNE

Egz. Nr.
Nr ks. 02613/WW

Ark. nr 2

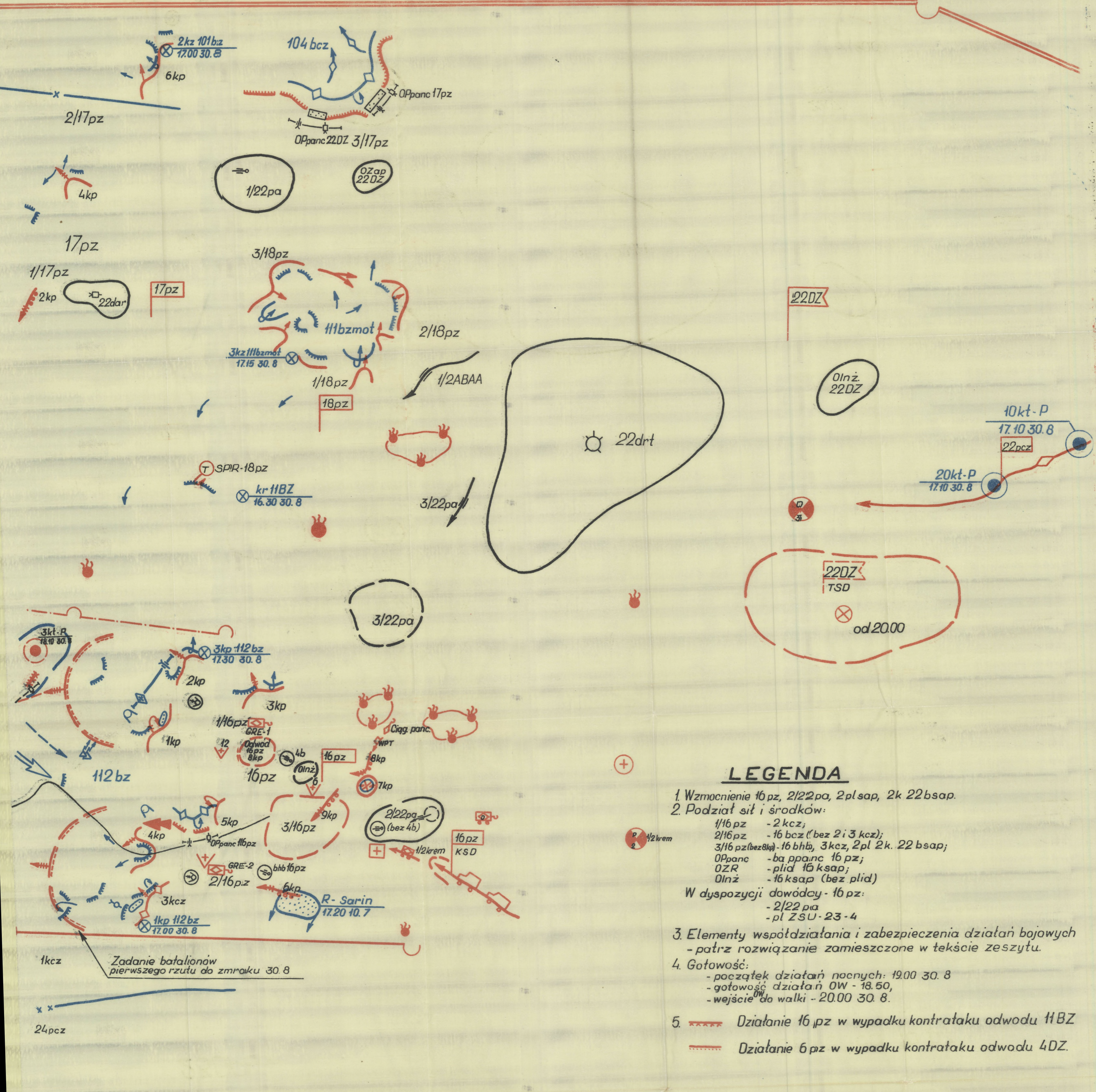
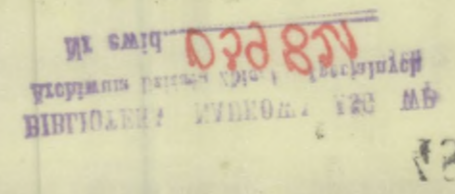
12BPanc

5DZ

10BZ

29pz

LEGENDA

1. Wzmocnienie 16pz, 2/22pa, 2plsap, 2k 22bsap.
2. Podział sił i środków:
  - 1/16pz - 2kcz;
  - 2/16pz - 16 bcz (bez 2 i 3 kcz);
  - 3/16pz (bez 8kp) - 16 bchb, 3kcz, 2pl 2k. 22 bsap;
  - OPpanc - ba ppanc 16pz;
  - OZR - plid 16ksap;
  - Olnz - 16ksap (bez plid)

W dyspozycji dowódcy - 16pz:
- 2/22pa
- pl ZSU-23-4
3. Elementy współdziałania i zabezpieczenia działań bojowych
- patrz rozwiązanie zamieszczone w tekście zeszytu.
4. Gotowość:
  - początek działań nocnych: 19.00 30.8
  - gotowość działań OW - 18.50,
  - wejście do walki - 20.00 30.8.
5. Działanie 16pz w wypadku kontrataku odwodu 11BZ
 Działanie 6pz w wypadku kontrataku odwodu 4DZ.

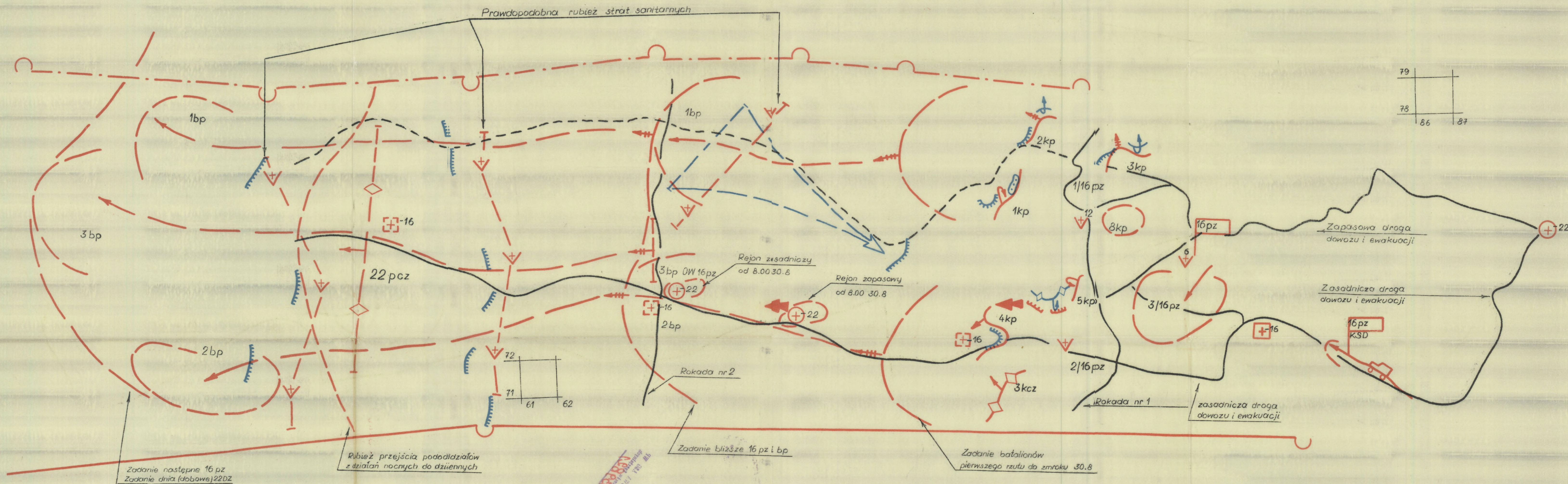
23DPanc

Dowódca 16pz

.....

PLAN
ZABEZPIECZENIA MEDYCZNEGO NATARCIA 16 pz
Mapa 1:50.000

1. Przewidywane straty sanitarne

Pododdz.	Wysokość strat sanitarnych					Potrzeby transportowe					Jest w PPM		Brakuje		
	Ogółem		z tego do końca dnia		w ciągu nocy		W pododdz.	W PPM	Rezerwa	Razem	transporterów	samochodów	transporterów	samochodów	
	%	Ilość	%	Ilość	%	Ilość									
1/16 pz	14	50	10	35	4	15	1								
2/16 pz	14	50	10	35	4	15	1								
3/16 pz	4	14	1	4	3	10	1								
16 bcz	16	52	10	20	6	12	1								
Pozostałe	8	60	5	35	3	25		2							
Razem	11	306		129		77	4	2	2	3		2	2		3

Z ogólnej liczby porażonych i chorych przewiduje się, że 50% będzie wymagało ewakuacji transportem sanitarnym, zaś 45% będzie można ewakuować samochodami ogólnego przeznaczenia, natomiast 5% porażonych nie będzie mogła być przewożona transportem drogowym.

2. Być przygotowanym do udzielenia pomocy medycznej 22 pcz podczas przekroczenia przez jego pododdziały ugrupowania bojowego 16 pz.

3. W okresie organizacji walki nocnej zorganizować grupę awaryjno-ratunkową. W tym celu wydzielić dwa samochody ciężarowe (przystosować je do ewakuacji porażonych) i czterech sanitariuszy. Spowodować wzmocnienie plutonów medycznych batalionów, przydzielając im po jednym transporterze i po 4 sanitariuszy noszących dla zbierania porażonych.

4. Odtworzyć pluton medyczny 3 bp kosztem km wydzielając jeden transporter sanitarny i jednego podoficera sanitarnego.

5. W czasie prowadzenia walki porażonych ewakuować do PPK. Od godziny 8.00 31.8 transport sanitarny z porażonymi kierować bezpośrednio do DPM 22 DZ.

6. Podczas dowozu środków materiałowych sprawdzić sposób transportowania żywności do pododdziałów.

7. Rozpoznać i sprawdzić źródła wody w rejonie CZARTKOWICE (7067), CZERWONY KOŚCIÓŁ (7374).

8. Uzgodnić z kwatermistrzem pułku:

- możliwość wykorzystania powracającego transportu do ewakuacji medycznej;
- organizację grupy awaryjno-ratunkowej;
- przydzielenie służbie zdrowia pułku 3 samochodów ogólnego przeznaczenia do ewakuacji medycznej;
- organizację tyłów, a szczególnie czas przesunięcia km w nowy rejon oraz drogi dowozu i ewakuacji.

9. Moje miejsce podczas walki - SD pułku. Mój zca - dca km

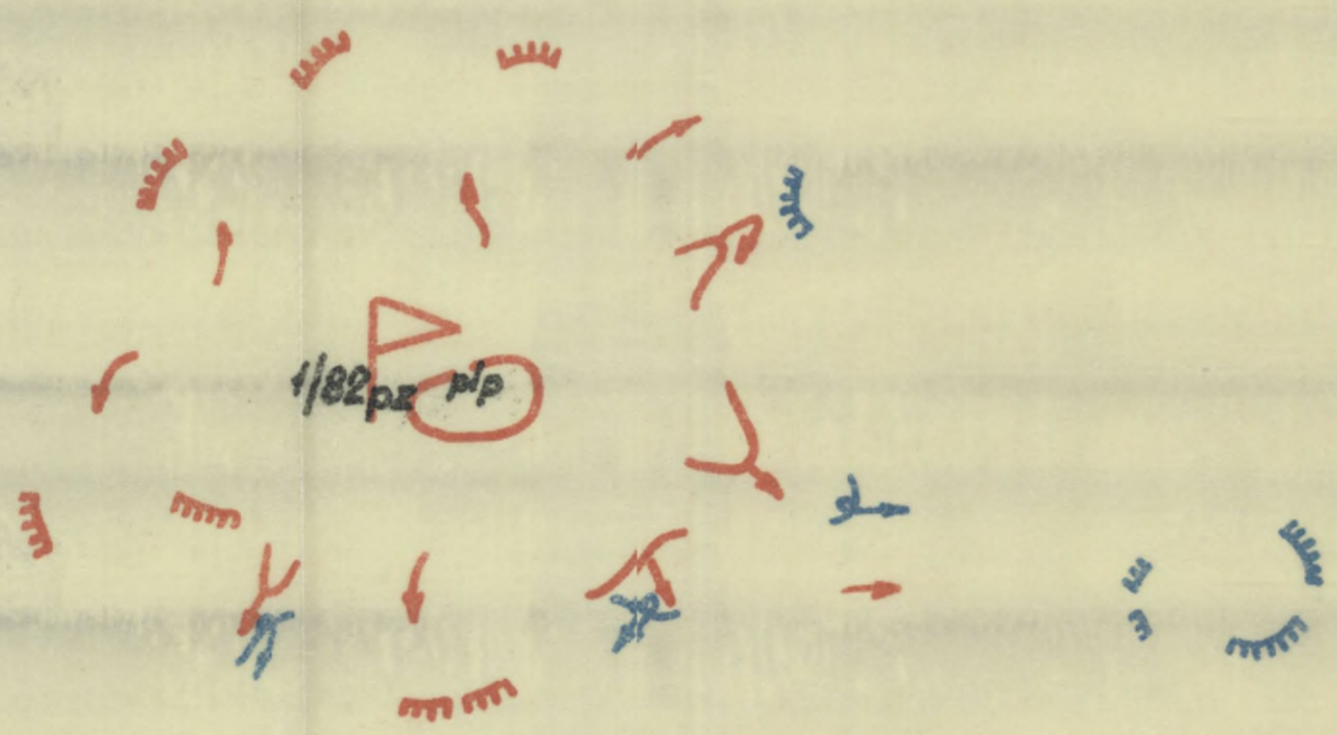
10. Meldunek o gotowości służby zdrowia pułku przedstawić dcy pułku o 20.00 30.8.

St. Lekarz 16 pz

POŁOŻENIE WOJSK WŁASNYCH I WIADOMOŚCI O NPLU O 11.00 10.6

ARKUSZ NR 1
do poz. 02614/jww

k6
bz

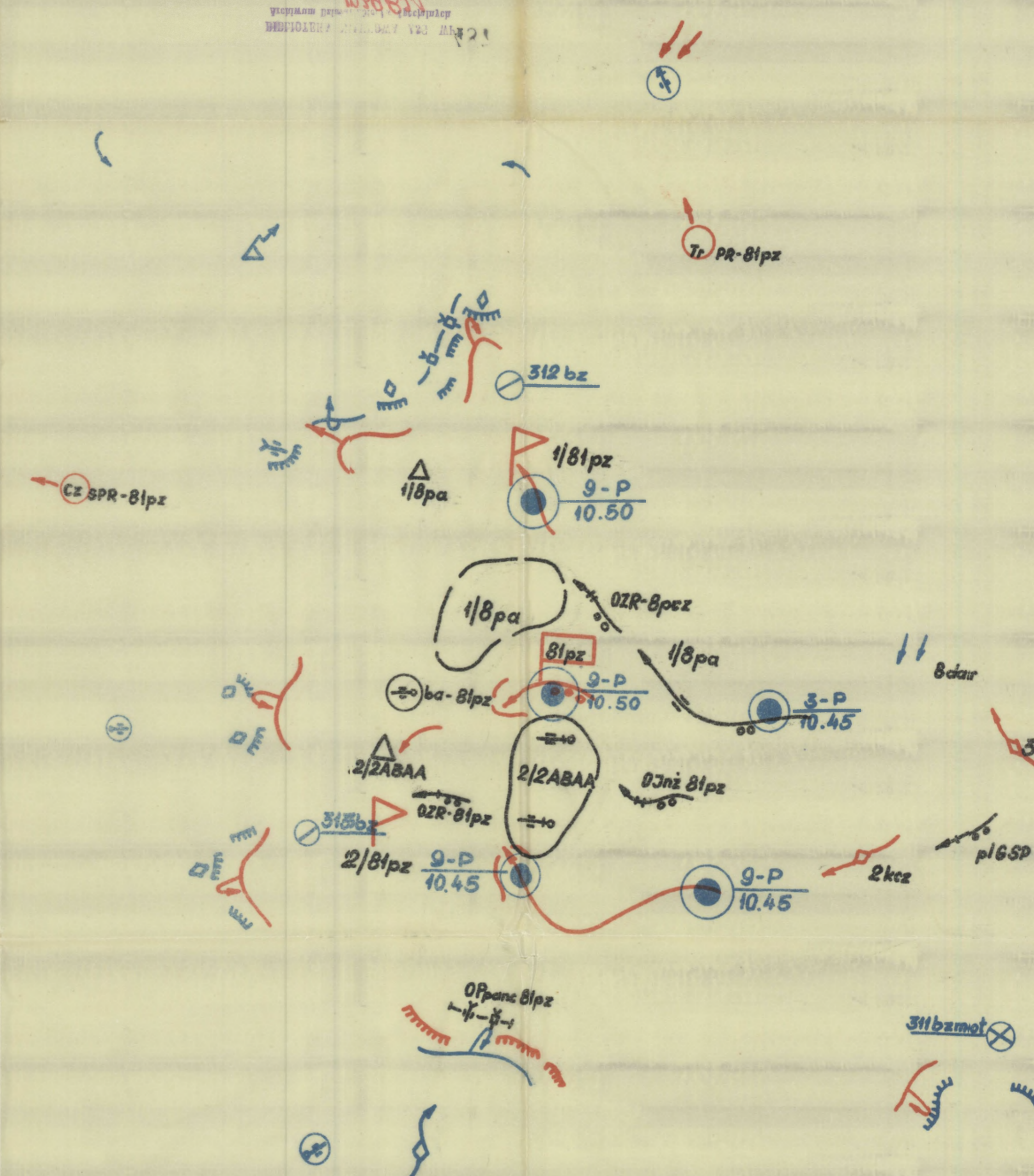
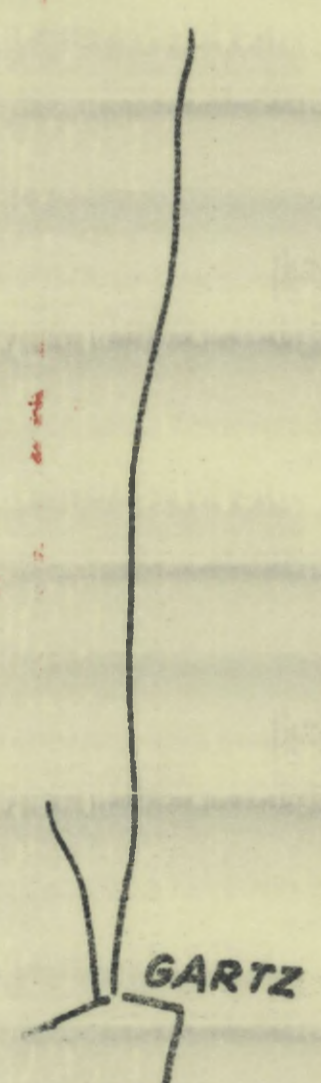

015
1/8 art

072000

10-P
11.15 10.6

02614/jww

Wykonano w 500 egz
Egz nr 1-500 zeszyt takt.

ZATWIERDZAM

Dowódca 22 DZ

Data .....

Ark. nr 1
do poz. nr 02613/WW.

DECYZJA DOWÓDCY 16pz

Szef Sztabu 16pz

Wykonano 500 egz.
Egz. Nr 1-500. Zeszyt taktyczny
Oprac. zespół oficerów
Rys. J.G. dn. 8.10.1971r.